

AMBIS vysoká škola, a.s.

Bezpečnostní management

**Užívání návykových látek na středních školách
v Moravském Krumlově**

Bakalářská práce

Autor:

Natálie Matesová

Bezpečnostní management

Vedoucí práce:

PhDr. Petr Juříček, PH.D.

Brno

Rok 2022/2023

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a v seznamu uvedla veškerou použitou literaturu. Zároveň prohlašuji, že jsem dodržel/a požadavky na minimální rozsah práce stanovený vnitřními předpisy AMBIS VŠ.

Stvrzuji, že jsem seznámena se skutečností, že práce bude zpřístupněna třetím osobám prostřednictvím informačního systému AMBIS vysoké školy, a.s.

V Moravském Krumlově dne 13.10.2022

Natálie Matesová

Poděkování

Děkuji svému vedoucímu práce PhDr. Petru Juříčkovi, Ph. D. za veškerou pomoc při tvorbě práce. Svému příteli Tomáši Husákovi a kamarádce Kateřině Sklenářové, kteří mě po celou dobu podporovali. Svým rodičům, kteří mi dali možnost studovat a prarodičům, díky kterým jsem to nevzdala.

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Akademický rok: 2022/2023

Studentka:	Natálie Matesová
UČO:	52278
Program:	Bezpečnostní management
Studijní obor:	Bezpečnostní management
Téma:	Užívání návykových látek na středních školách v Moravském Krumlově
Topic:	Substance use in secondary schools in Moravský Krumlov
Vedoucí bakalářské práce:	PhDr. Petr Juříček, Ph.D.
Cíl práce:	<p>Cíl práce: Cílem bakalářské práce je pomocí výzkumu zjistit, jaké je podvědomí a zkušenosti s návykovými látkami studentů na středních školách v Moravském Krumlově. Teoretická část se bude zabývat převážně návykovými látkami, jejich dělením a užíváním v ČR. Zároveň bude obsahovat informace o středních školách v Moravském Krumlově. V praktické části práce bude realizované výzkumné šetření, jehož cílem je pomocí dotazníků zjistit od studentů jejich zkušenosti s drogami. V této části budou všechny otázky z dotazníku zodpovězeny a bude založena na informacích, které se díky výzkumu sesbíraly.</p> <p>Použitě metody: Dotazníkové šetření - kvantitativní metoda výzkumu</p> <p>Struktura práce: Úvod 1. Teoretická část 1.1 Návykové látky 1.2 Dělení návykových látek 1.2 Moravský Krumlov 1.2.1 Gymnázium Moravský Krumlov 1.2.2 Střední škola dopravy a služeb 2. Praktická část 2.1 Cíl výzkumu 2.2 Metoda výzkumu 2.3 Výzkumné otázky 3. Výsledky a diskuze 4. Prevence na vybraných školách</p>
Základní prameny a odborná literatura:	<p>KALINA, Kamil. <i>Drogy a drogové závislosti : mezioborový přístup</i>. 1. vyd. Praha: Úřad vlády ČR, 2003. 319 s. ISBN 80-86734-05-6.</p> <p>NOŽINA, Miroslav a Miloš VANĚČEK. <i>Mandragora, morfin, kokain: drogový problém v českých zemích v dobách habsburské monarchie a v předválečném Československu</i>. Praha: KLP, 2009. ISBN 80-86791-60-2.</p> <p><i>Trestní zákoník. zákon č. 40/2009 Sb. 2009. 2009.</i></p> <p><i>Zákon č. 167/1998 Sb. o návykových látkách, ve znění novel a doplňků ze dne 15.07.1998. Parlament České republiky. 1998.</i></p>

Anotace

Bakalářská práce se zabývá problematikou užívání návykových látek na středních školách. Cílem bakalářské práce je zjistit, jaké je podvědomí a zkušenosti s návykovými látkami studentů na středních školách v Moravském Krumlově. Na problematiku se dívá z teoretického hlediska, kde se zabývá převážně návykovými látkami, jejich dělením, užíváním a prevencí v České republice. Zároveň obsahuje informace o středních školách v Moravském Krumlově. V praktické části práce je realizované výzkumné šetření, jehož cílem je pomocí dotazníků zjistit od studentů jejich zkušenosti s drogami. V této části budou všechny otázky z dotazníku zodpovězeny a bude založena na informacích, které se díky výzkumu sesbíraly.

Klíčová slova

Drogy, užívání, závislost, návyková látka, prevence, nemoc, dospívání, mladistvý

Annotation

The bachelor thesis deals with the issue of substance abuse in secondary schools. The aim of the bachelor thesis is to find out what is the subconsciousness and experience with addictive substances of students in secondary schools in Moravské Krumlov. It looks at the issue from a theoretical point of view, where it deals mainly with addictive substances, their division use and prevention in the Czech Republic. It also contains information about secondary schools in Moravské Krumlov. In the practical part of the thesis, a research investigation is carried out, the aim of which is to use questionnaires to find out from students their experiences with drugs. In this part, all the questions from the questionnaire will be answered and it will be based on the information collected through the research.

Key words

Drugs, use, addiction, addictive substance, prevention, disease, adolescence, teenager

Obsah

Úvod	8
1 Teoretická část práce	10
1.1 Návykové látky	10
1.2 Věkové rozpětí užívání.....	12
1.3 Onemocnění spojená s užíváním návykových látek.....	12
1.4 Onemocnění AIDS spojené s užíváním.....	16
1.5 Užití halucinogenních látek k lékařským účelům	16
Zákon a trestní odpovědnost	17
1.6 Proč lidé berou drogy?	18
1.6.1 Tlak vrstevníků	18
1.6.2 Akademický tlak.....	19
1.7 Protidrogová prevence.....	20
1.7.1 Primární prevence.....	20
1.7.2 Sekundární prevence.....	20
1.7.3 Terciární prevence	20
1.7.4 Prevence ve školách.....	21
1.8 Kriminalita způsobená užíváním drog	21
1.9 Druhy návykových látek	22
1.9.1 Drogy legální X nelegální	22
1.9.2 Alkohol	23
1.9.3 Tabák	24
1.9.4 Marihuana.....	25
1.9.5 Extáze	25
1.9.6 Pervitin (metamfetamin).....	26
1.9.7 Heroin	27
1.9.8 Kokain	27
1.10 Moravský Krumlov	28
1.11 Střední školy v Moravském Krumlově	28
1.11.1 Gymnázium Moravský Krumlov.....	28

1.11.2	Střední škola dopravy a služeb	29
2	Praktická část práce	30
2.1	Cíl výzkumného šetření.....	30
2.2	Stanovení hypotéz	30
2.3	Metodika výzkumu.....	30
2.4	Výběr respondentů	32
3	Výsledky.....	33
3.1	Vyhodnocení dotazníkového šetření	33
3.2	Vyhodnocení hypotéz.....	43
	Závěr.....	45
	Seznam použité literatury	47
	Seznam zkratk, obrázků, tabulek apod.	50
	Přílohy	51

Úvod

Užívání drog mladistvými představuje závažný problém, který má vliv nejen na fyzické a duševní zdraví uživatelů, ale také na celou společnost. Návykové látky jsou nedílnou součástí životů nás všech, ať chceme nebo ne. Nezletilí a dospívající jsou zvláště náchylní k užívání drog kvůli své touze po nových zážitcích, vyzkoušení nových věcí nebo z důvodu snahy začlenit se do určité skupiny. Začnou kouřit, protože jejich kamarádi kouří a nechtějí být ostracováni. Začnou pít alkohol, protože bez toho do party přátel nezapadnou a takhle to pokračuje dál. Velmi záleží na výchově dítěte, zda se nechá stáhnout sociální skupinou nebo si uvědomí, že tito lidé za to nestojí. Ne vždy to tak ale musí nutně být. I s perfektní výchovou se dítě může pouze chytit špatného kamaráda a výchova rodičů je v této chvíli naprosto irelevantní. Proto je důležité se obklopotvat správnými lidmi v každém věku.

Alkohol, tabák a další drogy tvrdšího rázu se kolem nás objevují, i když si jich často nemusíme ani všimnout. Toto užívání drog může mít dlouhodobé důsledky na vývoj mozku, což může vést k poruchám učení, paměti, pozornosti a dalším psychickým, ale i fyzickým problémům. Kromě toho jsou mladiství, kteří užívají drogy, ohroženi nebezpečím, jako je předávkování, násilí, sexuální zneužívání a kriminalita. Proto je důležité, aby rodiče, školy a komunitní organizace poskytovaly mladým lidem informace o rizicích užívání drog a pomáhali jim najít alternativy pro zábavu a relaxaci. Pravidelná drogová prevence by měla být samozřejmostí na každé škole, stejně jako školní psychologové a poradci.

S návykovými látkami se setkáváme téměř všude, ať je to v práci, ve škole nebo třeba na ulici. V práci se návykové látky nejčastěji objevují ve formě kofeinu, většinou kávy nebo ve formě tabáku, tedy cigaret. Dospělí, které kouří na denní bázi si však neuvědomují závažnost jejich závislosti nebo uvědomují, ale nic pro to neudělají. V cigaretách pak mohou nechat velké množství peněz, což v některých případech může vést i v omezení ostatních věcí, například i dětí. Jsou rodiče, co upřednostní krabičku cigaret denně než za tyto peníze koupit něco pro své dítě.

Ve škole se taktéž jedná převážně o tabák, výjimkou však není marihuana či alkohol. Děti kouří před školou, po škole i během přestávek. Kvůli těmto návykům však mohou i školu úplně vynechat. Marihuana se užívá spíše od středních škol. Studenti pak kouří tabák nebo marihuanu třeba i na školních chodcích s domněním, že není šance, aby je někdo chytil. Alkohol se pronáší jednoduše. Může to být například vodka smíchaná s obyčejným džusem, ale může to

být i víno, slivovice a spousta dalších druhů. Jestliže tomu učitelé nevěnují pozornost, nemohou si toho všimnou a tím pádem to děti zkouší častěji.

Na ulicích jsou návykové látky běžné. Tabák a jeho výrobky jsou jednoduše viditelné a jeho přítomnost se často ignoruje, jelikož je tak častá a normalizovaná, že to nikomu nepřipadá nevšední či nevkusné. S tvrdšími látkami je jednoduché se setkat spíše ve velkoměstech, kde stačí zajít do špatné ulice a injekční stříkačky leží na každém kroku.

Na různých akcích, jako jsou např. plesy či dokonce oslavy, se jedná o větší množství a rozmanitost těchto látek. Na oslavách v České republice je poměrně časté, že se alkohol nabízí dětem převážně od věku 15 let, ale i mladším. Někteří rodiče svým dětem mladšího věku podávají například pěnu z piva. Nemají strach nechat děti ochutnat víno nebo jiné, převážně jemnější alkoholické nápoje, které neobsahují tolik procent alkoholu. Dětem v tak mladém věku tyto látky většinou samozřejmě nechutnají, ale vytvářet tento návyk může být velice nebezpeč

Starší se k drogám uchylují z důvodu hledání odpovědí na jejich problémy. Často se jedná o problémy v práci nebo rodině. Některé návykové látky pomáhají zapomenout, některé uvolnit se, odpočinout si, lépe komunikovat a podobně. Je třeba si však uvědomit, že žádná droga na světě nám nevyřeší ani nepomůže vyřešit žádný problém, a proto se nejedná o správné řešení. V takovém případě je dobré se obrátit na odbornou pomoc. Bohužel se drogy v rodinách často vyskytují před očima dětí, které se nechají jednoduše ovlivnit a neuvědomí si, že to, co jejich rodič dělá, je špatné. Alkohol a drogy v rodině jsou snadný způsob ovlivnění dětí, proto je i v těchto rodinách vyšší pravděpodobnost vzniku budoucí závislosti.

Drogy jsou tu s námi již od pradávna, avšak dříve se užívaly hlavně k rituálům a v léčitelství. Jejich zneužití přišlo o dost později.

Cílem bakalářské práce je proto pomocí dotazníkového šetření zjistit, jaké je podvědomí a jaké jsou zkušenosti s návykovými látkami studentů na středních škol, konkrétně na středních školách v Moravském Krumlově, Gymnázium Moravský Krumlov a Střední škola dopravy, obchodu a služeb. Hlavní dvě otázky mají zjistit, jakou mají studenti zkušenost s drogami a jaké je jejich podvědomí o drogách. Následné výsledky a zjištění budou porovnány a vyhodnoceny.

1 Teoretická část práce

1.1 Návykové látky

Pojem návyková látka je definovaná zákonem číslo 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 130 „Návykovou látkou se rozumí alkohol, omamné látky, psychotropní látky a ostatní látky způsobilé nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací či rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování“.

Důležitý je taktéž pojem „droga“, který bude v práci často zmiňován. Pojem „droga“ není v zákoníku České republiky přímo vymezen.

Pojmy „droga“ a „návyková látka“ jsou si velmi podobné, jsou často zaměňované, ale liší se v některých ohledech. Droga je látka, která má psychotropní a omamné účinky, zatímco návyková látka je látka, která může způsobit fyzickou či psychickou závislost. Například heroin, kokain a metanfetamin jsou drogy, které jsou extrémně návykové a mohou způsobit fyzickou i psychickou závislost. Avšak ne všechny drogy jsou tak silně návykové, a ne všechny návykové látky jsou považovány za drogy. Jednodušeji lze tedy říct, že návykové látky jsou širší kategorií, která zahrnuje drogy a další látky, které mohou způsobit závislost.

Způsobů klasifikace návykových látek je mnoho. Jedním z nich je dělení podle právních norem, které definují, které látky jsou legální a které jsou nelegální. Dalším kritériem může být míra rizika spojeného s užíváním látky, tedy pravděpodobnost, že se člověk stane závislým. Návykové látky lze dále klasifikovány podle druhu závislosti, kterou způsobují, nebo podle negativních dopadů na zdraví a chování uživatele. Klasifikace návykových látek může být užitečná při určování strategií prevence a léčby závislosti a při navrhování politik o regulaci návykových látek.

Stromová klasifikace podle MKN 10 (1992), týkající se negativního vlivu na jedince, je dělení následovné:

- „F–10: alkohol (duševní poruchy a poruchy chování způsobené užíváním alkoholu)
- F–11: opioidy (duševní poruchy a poruchy chování způsobené užíváním opioidů)
- F–12: kanabinoidy (duševní poruchy a poruchy chování způsobené užíváním kanabinoidů)
- F–13: sedativa či hypnotika (duševní poruchy a poruchy chování způsobené užíváním sedativ nebo hypnotik)

- *F–14: kokain (duševní poruchy a poruchy chování způsobené užíváním kokainu)*
- *F–15: stimulancia (duševní poruchy a poruchy chování způsobené užíváním stimulantů, včetně kofeinu)*
- *F–16: halucinogeny (poruchy a duševní poruchy chování způsobené užíváním halucinogenů)*
- *F–17: tabák (duševní poruchy a poruchy chování způsobené užíváním tabáku)*“
- *F–18: Prchavá rozpouštědla (poruchy duševní a poruchy chování způsobené užíváním prchavých rozpouštědel)*
- *F–19: Psychoaktivní látky (poruchy duševní a poruchy chování způsobené užíváním více drog a jiných psychoaktivních látek)*“.

Dělení dle míry rizika, že u jedince vznikne závislost:

- Měkké (lehké) drogy – Drogy s mírným rizikem vzniku závislosti tvoří první skupinu, kam spadají alkohol, tabákové výrobky a výrobky z konopí (Biotox.cz, 2015).
- Tvrdé (těžké) drogy – Na druhé straně jsou drogy s neakceptovatelným rizikem a sem patří kokain, heroin a pervitin (Biotox.cz, 2015).

Velmi důležité a v praxi velmi využívané členění drog je **dle přístupu legislativy k těmto drogám**, kdy jsou dle pana Drehera členěny na:

- Legální drogy – V ČR jsou některé látky, jako alkohol, léky, tabák a těkavé látky (jako benzen a benzín), legální drogy, které jsou pod určitými zákonnými podmínkami povoleny k výrobě, držení a užívání. Tyto podmínky jsou definované zákonem č.167/1998 Sb. o návykových látkách. Tyto látky jsou běžně dostupné, v některých případech však podléhají omezením jako věk nebo lékařský předpis. Obecně je tolerováno jejich užívání.
- Nelegální drogy – Nelegální drogy v České republice zahrnují opioidy, halucinogenní a konopné látky a stimulanty, které jsou považovány za trestné činy nebo přestupky v souvislosti s jejich držení, výrobou, pěstováním a prodejem. Kromě vzniku závislosti jsou s užíváním těchto látek spojena zvýšená zdravotní rizika a možnost právního postihu.

V České republice se každoročně spotřebují nelegální drogy v hodnotě 15 000 000 000 (15 miliard) Kč, měřeno podle jejich ceny na černém trhu (k roku 2001).

1.2 Věkové rozpětí užívání

Poptávka po návykových látkách celoročně bohužel narůstá a s tím také narůstá počet nezletilých a dětí, kteří se k takové látce poměrně snadnou cestou dostanou.

Věková hranice, kdy děti poprvé vyzkoušely drogy, se začala postupně snižovat, a to dokonce až do takové fáze, že s drogami měly určité zkušenosti i děti ve věku 12 let. V 90. letech 20. století nadále rostla poptávka po drogách a tato společnost ohrožovala populaci stále mladších dětí. Například v roce 1995 mělo zkušenost s různými nelegálními drogami téměř 23 % studentů, na konci 90. let 20. století to bylo dokonce již 35 % dotazovaných studentů. Nejvíce užívanou drogou bylo konopí. V roce 2016 pak dle výzkumu mělo již zkušenost s některou nelegální drogou celkem 37,4 % studentů, nejvíce užívanou drogou bylo opět již zmíněné konopí (Drogy-info.cz, 2015).

Podle výzkumných studií se zdá, že již od dvanácti až třinácti let začínají děti experimentovat s drogami. Často dochází ke přechodu z užívání legálních drog, jako jsou tabák a alkohol, na drogy nelegální, jako jsou marihuana, pervitin nebo heroin. Nejpopulárnější nelegální drogou je marihuana (Hajný, 2001).

Některé závislosti mohou vzniknout však i mnohem dříve a se závislostí na návykové látce se může setkat i novorozeně. Pokud je jeho matka uživatelkou drog, je jisté, že drogy putují přes placentu i k plodu dítěte. V takových případech se dítě už narodí se závislostí a bezprostředně po porodu se u něj objevují abstinenční příznaky. Abstinenční příznaky u novorozenat se poprvé prokázaly po porodu žen závislých na heroinu, později i kokainu. Novorozenému dítěti jsou podávány léky se stejnými účinky, jinak by bez pomoci lékařů dítě pravděpodobně zemřelo.

1.3 Onemocnění spojená s užíváním návykových látek

Užívání návykových látek může nést a nese s sebou ohromné množství rizik a vedlejších účinků. Nejčastější jsou:

- **Závislost**
  - Jedná se o stav, kdy užívání drogy způsobuje fyzickou, psychickou nebo smyslovou závislost, která má za následek výrazné zhoršení osobnosti uživatele nebo jeho sociálního začlenění.
  - Podle Americké psychiatrické asociace je osoba závislá na droze, pokud projevuje alespoň tři z následujících příznaků:

- Zvýšená tolerance k droze.
  - Abstinenční příznaky při pokusu o ukončení užívání drogy nebo snížení její dávky.
  - Nutkání k užívání drogy.
  - Obtíže kontrolovat užívání drogy.
  - Věnování velkého množství času zajišťování drogy, jejímu užívání a zotavení se z jeho účinků.
  - Opakované užívání drogy i přesto, že uživatel ví, že způsobuje zdravotní nebo jiné problémy.
  - Omezení v běžných aktivitách kvůli užívání drogy.
  - Užívání drogy navzdory vědomí, že způsobuje nebezpečí nebo škodu sobě nebo druhým.
- Pokud osoba splňuje alespoň tři z těchto příznaků, může být považována za závislou na droze.

- **Otrava**

- Některé drogy mohou být toxické a při předávkování nebo užívání v kombinaci s jinými látkami mohou způsobit otravu, která může být životu ohrožující.
- S dětmi a mladistvými se nejčastěji setkáváme s otravou alkoholem (jinak řečeno alkoholová intoxikace). Je spojována převážně se zvracením, křečemi, zmateností, zpomaleným dechem. Osoba často nereaguje, nedá se s ní komunikovat a není schopna se sama postavit na nohy. Tyto případy pak často končí v nemocnici na vypumpování žaludku. To se provádí zanesením trubice do žaludku a pomocí speciálního přístroje se do ní přivádí voda, která následně vypudí obsah žaludku ven.
- Tento stav nastává, když je v těle velké množství alkoholu v krátkém čase a hladina alkoholu v krvi stoupá na nebezpečné úrovně.

- **Poškození mozku**

- Užívání drog může poškodit mozek a způsobit trvalé poškození kognitivních funkcí, jako je paměť, učení a myšlení.
- Poškození závisí na druhu a dávce užití drogy.
- Drogy jako kokain, amfetaminy a metamfetamin mohou způsobit akutní poškození mozku v důsledku zvýšení krevního tlaku, srdečního selhání nebo mozkových příhod.
- Pravidelné užívání alkoholu může vést k poškození bílé hmoty mozku, což může mít za následek problémy s koncentrací, pamětí a učením.
- Taktéž pravidelné a dlouhodobé užívání marihuany může mít za následky problémy s orientací a prostorovým viděním, jelikož psychoaktivní látka THC, která v marihuaně je, může ovlivňovat funkci hipokampu (součást mozku).
- Drogy jako opioidy mohou vést k poškození funkce mozku, spojené se sníženou citlivostí na bolest, zpomalení srdečního rytmu a dýchání. Může dojít až ke kómatu či smrti.

- **Zdravotní problémy dýchacích cest**

- Některé drogy, jako je kouření tabáku nebo marihuany, mohou poškodit dýchací cesty a způsobit problémy s dýcháním.
- Mohou pak napomáhat k rakovině plic (převážně kvůli kouření tabáku), astmatu, poškození nosní sliznice či zvýšenému riziku infekcí dýchacích cest.

- **Infekce**

- Užívání drog může vést k infekci, například při sdílení injekčních stříkaček nebo při sexuálním kontaktu s infikovanou osobou.
- Nejčastějšími infekcemi jsou pak:
  - Infekce HIV/AIDS, které se nejčastěji přenáší společným užíváním injekčních stříkaček a nesterilních jehel. Oslabuje imunitní systém. Podle údajů Světové zdravotnické organizace (WHO) z roku 2021 celosvětově umírá na AIDS přibližně 690 000 lidí ročně. Tento počet se však v posledních letech snižuje díky rozšířenému přístupu k léčbě a prevenci této nemoci.

- Hepatitida B a C, což jsou viry, také přenášeny užíváním injekčních stříkaček a nesterilních jehel. Poškozují játra a mohou vést až k rakovině jater.
  - Bakteriální infekce, jako stafylokok nebo streptokok, jehož vznik je ze stejného důvodu, jako v předešlých případech. Mohou způsobit záněty kůže, abscesy nebo infekce krve.
  - Plísňové infekce vznikají kvůli snifování (šňupání = vdechování látky nosem do nosní sliznice) drog, vedoucí například a aspergilóze, které může vést k zánětům plic a dalším zdravotním komplikacím.
- **Nemoci srdce a cév**
    - Některé drogy mohou způsobit problémy s krevním tlakem, srdeční arytmiie nebo infarkt, zvyšování krevního tlaku, které způsobuje zúžení cév, záněty srdečních chlopní nebo embolie.
- **Poruchy nálady a duševní nemoci**
    - Užívání drog může být spojeno s řadou poruch nálad a duševních onemocnění. Některé drogy mohou způsobovat nadměrnou stimulaci mozku, což může vést k poruchám nálady, jako jsou úzkost, podrážděnost, panika a deprese. Na druhé straně, užívání jiných drog může vést k depresi centrální nervové soustavy, což může vést k ospalosti, zmatenosti, nebo v extrémních případech i koma. Některé drogy mohou také způsobovat psychózy a schizofrenie, které jsou spojovány se ztrátou kontaktu s realitou, halucinacemi a myšlenkovými poruchami. Užívání může způsobovat zvýšenou agresivitu, vedoucí k násilí a nebezpečnému chování.
    - Užívání drog však ne vždy vede k psychickým poruchám. Každý člověk na drogy reaguje jinak a vše je plně individuální.
- **Osobní a sociální problémy**
    - Užívání drog může vést k osobním a sociálním problémům, jako jsou finanční problémy, jelikož uživatelé utrácí velké množství peněz za nákup drog, problémy s rodinou nebo zaměstnavatelem a kriminalita, jako je porušování práv, krádeže, loupeže nebo obchodování s drogami. Může vést k sociální izolaci, ničení vztahů a ztrátě přátel.

1.4 Onemocnění AIDS spojené s užíváním

Návykové látky jsou bohužel spojeny s pohlavně přenosnými nemocemi, jako je AIDS/ HIV. AIDS je vážnou hrozbou pro drogově závislé a může být jednou z příčin jejich úmrtí.

AIDS je velmi závažné onemocnění způsobené virem HIV. Tento virus oslabuje imunitní systém, který nás chrání před různými nemocemi. Člověk nakažený virem HIV může být dlouho v dobrém zdravotním stavu a narkomani tak nemohou vědět, zda si nepůjčili jehlu od nakaženého jedince a nenakazili se. Kromě z krve se může člověk nakazit například při pohlavním styku (Ganeri, 2001).

Jelikož se některé druhy drog podávají injekčními stříkačkami, často a jednoduše se nemoc roznáší. Spousta narkomanů totiž nemá dostatek čistých jehel, takže je většinou pouze jedna, která koluje po vícero lidech. Pak je předávání téhle nemoci jednoduché. Injekční narkoman, který má strach z abstinenčních příznaků, si látku píchne jehlou kamaráda a bude doufat, že není HIV pozitivní. I kdyby byl, narkoman si myslí, že „absták“ by nepřežil a onemocnění je pro něj menší riziko.

V některých zemích existují programy výměny jehel, které mají za cíl snížit riziko šíření infekčních nemocí, jako je HIV. Tyto programy poskytují narkomanům bezplatně čisté jehly, aby se minimalizovalo riziko přenosu nemocí při sdílení jehel.

Dalším způsobem přenášení této nemoci je při pohlavním styku. Spousta hlavně mladších dívek a chlapců, kteří se snaží vydělat si peníze na návykové látky, se uchylují k prostituci. I když si většinou zákazníci dávají pozor a používají preservativy, přenos AIDS na druhého je poměrně častý.

1.5 Užití halucinogenních látek k lékařským účelům

Existuje několik halucinogenních látek, které se používají v lékařství k léčebným účelům. Tyto látky mohou být užitečné při léčbě psychických poruch jako jsou například deprese, úzkostné poruchy, posttraumatické stresové poruchy nebo závislosti (Boyle, 2018).

Jednou z nejznámějších látek používaných v lékařském prostředí je ketamin. Ketamin je anestetikum, které se používá při operacích, ale také se ukázalo jako účinný lék při léčbě deprese. Ketamin dokáže během několika hodin po podání zlepšit náladu pacienta a účinky mohou trvat až několik týdnů. Nicméně, kvůli riziku zneužívání a výskytu vedlejších účinků, se používání ketaminu jako antidepresiva stále zkoumá a upravuje (Carhart-Harris, 2017).

Další látkou, která se používá v lékařství, je psilocybin. Psilocybin se nachází v některých druzích hub a má halucinogenní účinky. Výzkum ukazuje, že psilocybin může pomoci při léčbě úzkostných poruch a deprese u lidí v pokročilém stádiu rakoviny, ale také může pomoci s návykovým chováním, jako je například kouření. Nicméně, psilocybin je stále ilegální droga a používání v klinickém prostředí je stále velmi omezené (Grob, 2011).

Další halucinogenní látkou, která se zkoumá v lékařství, je MDMA (také známá jako extáze). MDMA má stimulační účinky a užívá se na party jako droga, ale v klinických studiích byly zaznamenány pozitivní účinky na pacienty s posttraumatickou stresovou poruchou. MDMA se však také používá nelegálně a zneužití může být nebezpečné (Kraehenmann, 2016).

Celkově lze říci, že používání halucinogenních látek v lékařství je stále velmi omezené a mnoho výzkumů se zaměřuje na to, jak léky používat bezpečně a účinně.

Zákon a trestní odpovědnost

Následující část se bude vést zákonem č.218/2003 Sb. Zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže).

Mládeží se rozumí osoby mladší 18 let.

Zákon č. 218/2003 Sb. o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže vymezuje pojem mladistvý v § 2 jako „*ten, kdo v době spáchání provinění dovršil patnáctý rok a nepřekročil osmnáctý rok svého věku.*“

Trestní odpovědnost mladistvých se liší jejich věkem:

- Dítě mladší patnácti let nemůže být trestně stíháno za spáchání trestného činu. Jakýkoli trestný čin je označován jako čin jinak trestný. Pojem „čin jinak trestný“ však není v trestním zákoníku ČR přímo vymezen. Pokud se dítě dopustí takového činu, může mu být uložena výchovná povinnost, výchovné omezení, napomenutí s výstrahou, ochrannou výchovu, ochranné léčení a dohled probačního úředníka a zařazení do různých výchovných programů ve středisku výchovné péče.
- Mladiství je osoba, která v době spáchání provinění dovršila patnáctý rok, ale nepřekročila osmnáctý rok svého věku. Základní právní následky provinění mladistvých osob označujeme termínem opatření. Podle zákona číslo 218/2003 Sb. v hlavě druhé mezi ně řadíme:

- Výchovná opatření (dohled probačního úředníka, probační program, výchovné povinnosti výchovná omezení a napomenutí s výstrahou).
  - Ochranná opatření (ochranná léčení, zabezpečovací detence, ochranná výchova, zabránění věci či části majetku).
  - Trestní opatření (dělí se na prospěšné práce, peněžitá opatření, vyhoštění, domácí vězení, zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce, zákaz činnosti, odnětí svobody nepodmíněně, odnětí svobody podmíněně odložené na zkušební dobu s dohledem, odnětí svobody podmíněně na zkušební dobu, propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty.
- Dověšením 18 let nastává plná trestní odpovědnost.

Veškeré držení a užívání návykových látek je zákonem omezeno. Alkohol a tabákové výrobky jsou nelegální do 18 věku, tzn. při překročení věkové hranice 18 let je držení i konzumace těchto výrobků povolena.

Další návykové látky jsou nelegální a jejich držení se trestá. V případě, že je u osoby starší 18 let nalezena zakázaná návyková látka, hrozí pachateli pokuta až do výše 15.000, - Kč. Zároveň je mu droga odebrána. Zákon 40/2009 Sb., trestní zákoník § 283 uvádí „*Kdo neoprávněně vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, zprostředkuje, prodá nebo jinak jinému opatří nebo pro jiného přechovává omamnou nebo psychotropní látku, přípravek obsahující omamnou nebo psychotropní látku, prekursor nebo jed, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem.*“

1.6 Proč lidé berou drogy?

Důvodů, proč lidé užívají a uchylují se k drogám je spousta. Mládež a dospívající drogy zkouší převážně zvědavostí, ale také kvůli nátlaku.

Následující část se bude vést anglickým článkem Drug use in high school od Melissy Carmona.

1.6.1 Tlak vrstevníků

V angličtině „Peer Pressure“ je nátlak nebo vliv od druhé osoby, přičemž se chce osoba cítit přijatá nebo mít mezi přáteli nějakou hodnotu. Ne vždy je tenhle nátlak špatný. Občas osoba jedná i jiným směrem, chová se zodpovědněji anebo se třeba připojí ke sportovnímu týmu. Většinou je to bohužel opačným, horším směrem a tento nátlak je často spojován s šikanou.

Dospívající čelí na střední škole obrovskému tlaku spolužáků a kamarádů. Tlak vrstevníků v období dospívání často zahrnuje rizikové chování, například zkoušení drog nebo alkoholu. Dospívající mohou mít pocit, že tomuto tlaku musí podlehnout, aby zapadli do společnosti.

1.6.2 Akademický tlak

V angličtině jinak „academic pressure“.

Střední škola je mimořádně náročné a stresující životní období a studijní tlak na ní je velmi vysoký. Studenti se potýkají s těžšími předměty a připravují se na studium na vysoké škole nebo na zahájení kariéry. Tlak na dobré známky, dobré výsledky u přijímacích zkoušek a úspěch v mimoškolních aktivitách přichází jak od rodičů, tak od učitelů.

Dospívající, kteří jsou zahlceni domácími úkoly a učením, někdy sahají po drogách zvyšujících výkonnost, aby zvýšili svou energii a soustředění. Mohou také užívat drogy, které jim pomáhají lépe spát ve stresu. Tyto drogy užívané mohou vyvolat závislosti a mohou mít nebezpečné zdravotní účinky.

Přibližně 20 % středoškoláků se setkala s drogami na školním pozemku. Středoškoláci však užívají alkohol více než jakoukoli jinou nelegální drogu.

Další různé důvody pro užívání drog:

- *„Fyzický důvod (zbavit se únavy, udržet si výkon, uvolnit se).*
- *Smyslový (zesílit si vnímání barev, hudby, prožitku ze sexu).*
- *Pocitový (vyvolat si pocity štěstí, ulevit si od strachu, zlosti, smutku).*
- *Vztahový (prolomit komunikační bariéry, vyzvat děvče k tanci).*
- *Sociální (patřit do nebo nebýt vyloučen z nějaké skupiny, kde se cítím dobře, např. školní parta, skejťáci, máničky, hipíci, pankáči).*
- *Politický (protestovat proti protidrogovým zákonům, proti kapitalismu).*
- *Intelektuální (hledat nové pohledy na řešení různých problémů).*
- *Kreativně estetický (hledat inspirace pro namalování obrazu).*
- *Filozofický (hledat smysl života, pochopit myšlenky některých filozofů).*
- *Spirituálně mystický (navázat kontakt s Bohem, s minulými inkarnacemi).“ (Pešek a spol., 2007, str.24)*

1.7 Protidrogová prevence

Prevence jako slovo pochází z latiny a jedná se o opatření učiněná předem. „*Protidrogová prevence je soustava opatření, která mají za cíl předcházet či zamezit drogovým závislostem.*“ (Bezpečnaplzen.eu, 2016).

Jsou 3 druhy protidrogové prevence, a to prevence primární, sekundární a terciární.

1.7.1 Primární prevence

Při primární prevenci je možnost zamezit vzniku problému s drogou. Měla by být hlavně v rodině. Dětem je nutno předávat důležité a pravdivé informace o drogové problematice, jako je například nebrat si nic od cizích lidí nebo že jakékoli návykové látky jsou špatné. Je potřeba dětem dávat vše potřebné. Nejen „povinné“ věci jako jídlo, ošacení a místo ke spánku, ale i psychicky dobrý pocit. Dávat dětem najevo, že zvládnou cokoli, že kvůli špatné známce ve škole se svět opravdu nezboří a že dělat chyby je lidské. Je dobré je vést k mimoškolním aktivitám, sportu, jazyku nebo čemukoli jinému, co je baví a naplňuje. Dát jim ovšem svobodu. Děti s přísnými rodiči a výchovou mají tendenci se vzpouzet a dělat přesný opak toho, co je rodiče učí a co jim nakazují.

Ne každé dítě má však štěstí a má rodinu, která o ně dbá tak, jak má. Často se stává, že je nejvíce ovlivní chování vlastních rodičů, takže jestliže rodiče pijí nebo jsou jinak drogově závislí, s největší pravděpodobností tak dopadnou i jejich děti. Proto je důležitá primární prevence i ve škole. Velký vliv na ně mají i učitelé, proto by se ve školách mělo dbát na informovanost dětí.

1.7.2 Sekundární prevence

Sekundární prevence nastává, jestliže ta primární selže. Jde tedy hlavně o hledání problému, který již nastal a snahu problém vyřešit. Jinak řečeno jde o pomoc těm, kteří drogy již pravidelněji užívají a jsou ochotni se léčit a vrátit se zpět do života bez drog. Jde hlavně o osoby, kteří začali návykové látky užívat, ale stav příliš nepřekročili.

1.7.3 Terciární prevence

Překrývá se s léčbou závislost na návykových látkách a s mírněním škod. Jedná se o jakési předcházení potížím (zdravotním nebo sociálním), které kvůli tomuhle problému vznikly.

Léčba takového člověka je však psychicky i fyzicky velice náročná, jedná se tedy o běh na dlouhou trať. Existují různé protidrogové skupiny, terapie či centra. V Brně se jedná např. o Sdružená Podané Ruce v Praze pak třeba Sananim.

1.7.4 Prevence ve školách

Podle zprávy Evropského monitorovacího střediska pro drogy a drogovou závislost (EMCDDA) z roku 2019 je drogová prevence na středních školách velmi důležitou součástí vzdělávacího procesu. Studenti na středních školách jsou totiž jedni z nejvíce ohrožených.

Cílem protidrogové prevence je tedy informovat žáky o rizicích spojených se zneužíváním drog a posílit jejich schopnost odolávat tlaku vrstevníků a vyhýbat se nezdravému životnímu stylu.

Existují proto školicí programy informují studenty o nebezpečí zneužívání drog, o tom, jak odolávat tlaku vrstevníků a jaké alternativy k užívání drog jsou k dispozici. Tato prevence se provádí prostřednictvím přednášek, workshopů, diskusí a školicích materiálů (Marmora, 2015).

Některé školy navíc pořádají aktivity, jako jsou sportovní kroužky a soutěže, kulturní akce a další aktivity, které podporují zdravý životní styl a posilují vztahy mezi žáky. Tyto aktivity také pomáhají vytvářet pozitivní školní prostředí, které odrazuje od užívání drog.

1.8 Kriminalita způsobená užíváním drog

Užívání drog je spojováno s různými druhy kriminality. Nejčastěji prováděné jsou nelegální obchody s drogami, spojené s výrobou, distribucí a prodejem návykových látek. Jedná se pak o porušení protidrogové legislativy a zákona č.167/1998 Sb., o návykových látkách.

Dále je drogová kriminalita spojována s majetkovou kriminalitou, jako jsou například krádeže, loupeže či podvody, spáchané uživatelem drog, často pro získání peněz na nákup drog.

Existují také kompulzivní trestné činy ekonomického charakteru. To jsou takové trestné činy, které jsou motivovány touhou po získání finančních prostředků. Jsou označovány jako kompulzivní, jelikož jsou typické nekontrolovatelným a opakovaným chováním. Jako příklady je důležité uvést například podvody a zpronevěra, praní špinavých peněz, daňové úniky a podvody nebo nelegální obchodování.

Obecně se drogová kriminalita spojuje s agresivitou a násilím. Drogy mohou být příčinou i dopravních nehod, takže jsou také spojovány s kriminalitou v této oblasti. Všechny tyto druhy kriminality mají negativní dopad na společnost.

1.9 Druhy návykových látek

Návykových látek/drog je obrovské množství a definic pojmu droga existuje mnoho. Drogou se označuje látka, bez ohledu na to, zda je přírodní nebo syntetická, která vyhovuje dvěma základním kritériím.

1. *„Má tzv. psychotropní účinek, tj. ovlivňuje nějakým způsobem naše prožívání okolní reality, mění naše „vnitřní“ naladění – prostě působí na psychiku.*
2. *Může vyvolat závislost, má tedy něco, co se z nedostatku vhodnějšího pojmenování někdy označuje jako „potenciál závislosti“ (Presl, 1994, str.24).*

V následující části bakalářské práce se autor zabýval pouze vybranými návykovými látkami a jeho informace jsou brány z obecných znalostí, doplněny z knihy „Drogy a drogové závislosti 1“ od pana K.Kalina a kolektivu z roku 2003.

1.9.1 Drogy legální X nelegální

Legální drogy jsou takové látky, které jsou společností tolerované a jejich legální užívání neničí život závislého tolik, jako drogy nelegální. Za určitých podmínek je povolena i jeho výroba, prodej a spotřeba. Jedná se o alkohol a tabákové výrobky. Patří sem i léky, nátěrové barvy a rozpouštědla. Jsou to drogy, které lze koupit v obchodech, drogeriích, lékárnách, na čerpacích stanicích nebo v restauracích.

Tyto návykové látky jsou stále omezené věkem, avšak není vůbec těžké je sehnat v mladším věku. Alkohol a tabák se prodává osobám starším 18 let. V Rakousku je to například od 16 let, co se týče piva a vína, lihoviny jsou také od 18 let. Často jsou to právě děti a mladiství, kteří mají velkou potřebu tyto látky kupovat. Těmto dětem stačí mít staršího známého, který jim alkohol či tabákové výrobky koupí. Na vesnických zábavách se na věk až tolik nehraje, proto není problém zde najít i 13leté děti opilé, jelikož jim hospodský většinou nalije pro větší zisk.

To, že jsou tyto látky povoleny a uznány jako ty, které neničí život tolik, není dobré je konzumovat ve velkém měřítku. Jejich negativa jsou shrnuta v další části práce.

Drogy nelegální jsou naopak látky, které nejsou ve společnosti tolerovány a jejich pravidelné užívání může velice negativně ovlivnit život. Jejich výroba, prodej ani konzumace nejsou povoleny legálně za žádných okolností a dle zákona č. 40/2009 sb. trestního zákoníku vztahující se k nedovolenému nakládání s OPL (omamné a psychotropní látky) se trestá odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem.

Jedná se o látky jako marihuana, hašiš, heroin, pervitin, kokain atd. Tyto látky nejsou povoleny v žádném věku, přesto však není tak náročné se k nim dostat. Stačí znát někoho, kdo látky užívá a pak je to jednoduché. Často jsou i na místech, kde by to člověk opravdu nečekal. Například ve Španělsku k turistům a obyvatelům dokonce chodí majitelé tzv. „Drug store“, kteří na ulici nabízejí vlastní výrobky, ač jsou tam zakázané.

S domněním, že dítě pouštíte na zábavu, doopravdy je pouštíte do možného drogového ráje. Například v Moravském Krumlově se nachází diskotéka Aneri Disco Club. Jedná se o diskotéku s taneční hudbou, kam se zdejší mládež chodí bavit. Na této diskotéce se stačí i jen ze srandy či zvědavosti zeptat a dostane se k vám obrovská nabídka různých návykových látek.

1.9.2 Alkohol

Jedná se o chemicky vytvořenou, legální látku přístupnou od 18 let. Patří mezi měkké drogy.

Alkohol je vytvářen procesem kvašení ze sacharidů, cukrů obsažených v ovoci nebo z polysacharidů v obilných zrnech nebo bramborách.

Za alkoholické nápoje se považují lihoviny, pivo, víno a další nápoje, které obsahují více jak 0,5 objemového procenta alkoholu.

Hladina množství alkoholu v krvi se měří pomocí promile, značí se symbolem ‰. Zjišťuje se pomocí dechového analyzátoru nebo z krevních testů. Dechový analyzátor funguje na základě měření množství alkoholu v dechu. Již hodnota 0,5 promile alkoholu v krvi může ovlivnit schopnost řízení vozidla a zvyšuje riziko nehody. Největší množství alkoholu v krvi v České republice bylo podle různých internetových portálů, jako je třeba idnes.cz naměřeno neskutečných 8,83 promile alkoholu. Tato hodnota je velice nebezpečná a může skočit i smrtí.

Alkohol by při požití měl přinést pocit euforie a uvolnění. Psychická závislost vzniká pomalu a je středně silná. Fyzická závislost je pak střední – silná. Abstinenčními příznaky jsou strach, úzkost, deprese, poruchy spánku, chvění, křeče, zmatenost a halucinace.

Nejčastější nemoci spojené s nadměrným požíváním alkoholu jsou rakovina jater a žaludku, GIT hepatitida a cirhosa jater.

Česká republika je dlouhodobě v celosvětovém žebříčku mezi státy s nejvyšší spotřebou alkoholu. Nadměrná pravidelná konzumace (alkoholismus) se u nás týká přibližně 25 % dospělé mužské populace a 5 % žen. Česká republika je také jedním z předních výrobců kvalitního piva.

Alkohol je návyková látka, která je jednoduše dostupná v každém obchodě.

Každý člověk na alkohol reaguje jinak, jelikož má na něj každá osoba jinou toleranci. Dospělému mnohdy jedno pivo neudělá nic, dospívající by se po něm mohl například motat nebo zvracet. Člověk si na něj může však velmi rychle zvyknout a děti často pokouší, co zvládnou. Při konzumaci je velmi důležité znát svoji hranici toleranci.

Cena alkoholu je různá a odvíjí se od mnoha aspektů, jako je značka, množství alkoholu, druh alkoholového výrobku apod. Ceny jsou opravdu různorodé, pohybují se od ceny 19 Kč za 0,02l až přes 29 milionů Kč za 700 ml láhev Skotské whiskey.

1.9.3 Tabák

Jde o legální, přírodní drogu, řadící se mezi drogy měkké.

Požívá se v různých formách. Nejčastěji je to ve formě cigaret, doutníků, dýmek a žvýkacího tabáku.

Jedinou návykovou látkou z několika tisíc složek tabáku je nikotin. Je to tekutina bez zápachu a barvy.

V České republice je povolen od 18 roku, ale hlavní cílovou skupinou tabákové reklamy jsou děti ve věku 12–14 let.

Tabák je látka, která byla pěstována již Indiány stovky let zpátky. Do Evropy byl přivezen v roce 1492 na lodích Kryštofa Kolumba. Má poživateli dodat pocit uvolnění, zvýšené koncentrace a euforie. Závislost na nikotinu, který je v tabáku obsažen, vzniká poměrně rychle, a to v závislosti na tom, jak často uživatel nikotin do těla dodává. Ovšem fyzická závislost je slabá. Při snaze přestat kouřit a odvykat si na závislosti se často dostávají známky podráždění, strachu, úzkosti, deprese a zvýšené chuti k jídlu.

Nejznámější onemocnění spojená s tabákem jsou rakovina plic či močového měchýře, koronární srdeční onemocnění a může zpomalit růst nenarozeného dítěte či přímo poškodit plod.

Konzumace tabáku není tak omezena, jako alkohol, který při velkém množství mění například vnímání. Oproti tomu je běžné vykouřit i krabičku cigaret za den bez změny.

Dnes je tabák rozšířen prakticky po celém světě. Ročně stoupá spotřeba tabáku zhruba o 3 %. V České republice kouří necelých 30 % obyvatel ve věku nad 15 let, mezi 15. a 18. rokem však kouří 40–50 % mladých, převážně dívek. Nejčastěji se s kouřením začíná kolem 14 let.

Ceny krabiček cigaret se pohybují v rozmezí 100-150 Kč.

1.9.4 Marihuana

V České republice se jedná o látku zakázanou a řadí se mezi drogy měkké. Spousta zemí však marihuanu legalizuje, nebo ji již legalizovalo. Příkladem je Holandsko nebo třeba Lucembursko. V některých zemích je marihuana legalizována pouze pro určité účely, jako je například lékařské využití.

Jedná se o název pro sušené květenství a horní lístky ze samičí rostliny konopí, obsahující kanabinoidy. Jiným názvem se používá jako tráva, maruška, zelí apod. Barva je podle kvality zpracování tmavě zelená až skoro černě zelená.

Konopné látky jsou drogy, které jsou v Evropě známy z dávné historie. První pokusy o pěstování jsou datovány až okolo 10 000 let př. Kr.

Po požití zažívá uživatel euforii, uvolnění a změněné vnímání. Často přichází pocit hladu. Psychická závislost vzniká při kouření poměrně rychle, je silná. Fyzická závislost je pak spíše středním stupněm závislosti. Při snaze zbavit se závislosti na marihuanu se dostavuje strach, úzkost, dysforie a poruchy spánku, ale všechny příznaky jsou většinou mírné, vždy záleží na době, při které je uživatel na droze závislý.

Dosud však nebylo hlášeno nebo zaznamenáno žádné smrtelné předávkování.

Některá zdravotní rizika spojená s užíváním marihuany jsou například záněty dýchacích cest, poruchy paměti a pozornosti, panika či úzkost.

V České republice neustále narůstá obliba rekreačního užívání marihuany, zejména mezi nejmladší populací (ve věku 15–25 let).

Cena marihuany na českém trhu se odvíjí dle kvality, množství a způsobu pěstování. Nejvíce obyčejnou tzv. “venek“ se dá sehnat za 100,- za gram. Za rostlinu pěstovanou pod lampou 200,- za gram a za rostlinu pěstovanou pod hydrolampou i 450,- za gram.

1.9.5 Extáze

Řadí se mezi stimulancia a halucinogeny, není plně jasno, zdali se jedná o drogu měkkou či tvrdou. V České republice není legalizována. Jedná se o synteticky připravovanou drogu. Patří mezi nejrozšířenější drogu užívanou mladými lidmi.

Podává se ve formě malých barevných tablet či pilulek různých tvarů. Můžeme se s ní však potkat i ve formě čípků či želatinových tobolek.

Účinnou látkou extáze je MDMA (3,4- ethylendioxy-N-methyl-amfetamin).

Je přezdívána jako „taneční droga“, jelikož se prodává a užívá hlavně v tanečních klubech a velkých akcích, jako jsou festivaly či koncerty. Uživatelé extáze ji považují za zcela bezpečnou a příjemnou, většinou intenzivně tančí, někdy až do vyčerpání, které buď nepocítuje vůbec nebo je pocit vyčerpání skryt pod příjemnými pocity. Člověk proto zapomíná doplňovat tekutiny a dochází k dehydrataci a vyčerpání. Při dlouhodobém užívání se zhoršuje paměť, konzument začíná být emočně otupělý.

Při užití téhle drogy by se měly dostavit pocity euforie, vzrušení, blaha a změně vnímání (občas se dostávají např. halucinace). Psychická závislost je silná, vzniká však trochu pomaleji, než by se čekalo. Fyzická závislost je pak slabá. Při odvykání vznikají abstinenční příznaky jako těžká deprese, dysforie, poruchy spánku a zvýšená chuť k jídlu (stejně abstinenční příznaky má kokain).

Jedna ze silnějších tablet extáze se nazývá Punisher. Jedná se o pětiúhelníkovou tmavě modrou tabletu s vyraženou lebkou. Doporučuje se požití pouze poloviny tabletky (zezadu je vyražená čárka pro snazší rozpůlení).

Cena jedné tablety se pochybuje mezi 200-300 Kč. Při momentální zvýšené inflaci se však ceny mohou pohybovat i u 600 Kč. Cena však může být různá v závislosti na místě prodeje a dostupnosti drogy.

1.9.6 Pervitin (metamfetamin)

Řadí se mezi drogy nelegální a patří mezi drogy tvrdé, tedy takové, které uživatele ničí rychleji a efektivněji. Je synteticky vytvářen z různých chemických látek.

Jedná se o bílý prášek hořké chuti bez zápachu.

Poprvé byl vyroben v 19.

století v Japonsku. Rozšířil se v průběhu 2. světové války, kdy němečtí a japonští vojáci pervitin užívali k udržení bdělosti. Dříve byl užíván jako antidepressivum a jako podpora diety, jelikož byl původně vyvinut jako lék. Nikdy ale nebyl schválen. 5% populace ČR užívá pervitin. Dokonce 9/10 pervitinu v Evropské unii bylo vyrobeno v České republice.

Pervitin, jinak nazýván jako perník, piko, péčko, je tradiční česká droga, po domácku vyráběná z efedrinu.

Dlouhodobé užívání může vést k toxické psychóze, kterou však může vyvolat i jednorázová příliš vysoká dávka. V tomto případě se u člověka rozvinou paranoidní nebo paranoidně-halucinogenní pocity, poruchy nálady nebo halucinace jako takové (nejčastěji taktilní, tedy ty,

co se týkají hmatu). Při požití se člověk cítí energický, nestresovaný a nezastavitelný. Cítí se sebevědomější a plní energie. Zkracují spánek a zabraňují únavě, navozují euforii a psychické a fyzické příjemné pocity. Snižuje se chuť k jídlu. Vytváří především psychickou závislost, která u uživatele vytváří neustálou potřebu a touhu po látce nebo spíše jejich účincích. Zvyšuje se riziko kardiovaskulárních a mozkových příhod, je zátěží pro celý organismus a kardiovaskulární systém. Lidé se často stávají agresivními, vzniká pocit deprese a spavost.

Pervitin se nejčastěji užívá šňupáním a injekční aplikací, zle jej však užívat i orálně (ústy), nasypáný v kapslích nebo kouřením přes alobal.

Jedna dávka pervitinu stojí okolo 100-200 Kč, gram se pak prodává cca za 1500 korun. Opět se cena odvíjí na množství, kvalitě a místu prodeje.

1.9.7 Heroin

Heroin patří mezi látky nelegální, patří mezi tvrdé drogy.

Získává se chemickým procesem z morfinu.

Vede k pocitům euforie, útlumu a spavosti, analgesie (zmírňuje bolest). Vzniká velmi silná, rychlá psychická závislost. Silná je i fyzická závislost. Abstinenční příznaky jsou středně závažné, závažné. Objevuje se úzkost, strach, dysforie, poruchy spánku, svalové křeče, průjem, chvění, třes. Při toxikaci je konzument zmatený, nastává deprese dechu, zvracení, koma a může vést až ke smrti. Některé zdravotní rizika spojená s užíváním heroínu mohou být zvracení, mdloby, koma, kožní problémy, deprese dechu u novorozenců.

Byl syntetizován v roce 1874. Název pochází z německého slova „heroisch“, což znamená silný. Ze začátku se používal jako lék pro závislost na morfinu. Byl považován za lék s velmi nízkým rizikem vzniku závislosti.

Užívá se různými způsoby. Těmi jsou kouření, šňupání, polykání i užívání nitroděložní. Vyskytuje se v podobě prášku nebo granulátu, zapáchajícím po octu, prášek má různé barvy od bílé, béžové až hnědé. Také se vyskytuje jako roztok pro nitroděložní aplikaci.

Cena gramu heroínu se pohybuje kolem 1000-2000 Kč.

1.9.8 Kokain

Kokain je látka zakázaná a řadí se mezi látky tvrdé.

Získává se z rostliny rudodřev koka, která pochází z Jižní Ameriky.

Chemicky byl kokain izolován roku 1859 a byl používán jako anestetikum. Je zneužíván hlavně v USA a Kanadě.

Droga přináší pocit euforie a vzrušení, zrychlené myšlení, chování i řeč. Psychická závislost vzniká velmi rychle a je silná. Fyzická závislost je slabá. Abstinenčními příznaky jsou především psychické znaky, takže těžký deprese, dysforie, poruchy spánku. Pak je to i zvýšená chuť k jídlu. Při toxicitě nastává srdeční arytmie, hypertenze, mrtvice, křeče, psychóza. Může vést ke smrti. Mohou vznikat zdravotní problémy jako porušení sliznic, srdeční kolaps nebo rozvoj psychických obtíží.

Kokain je bílý až nažedlý prášek hořké chuti, který po několika minutách znecitlivuje jazyk. Lze užívat ústně (rozetření kokainu po dásních) nebo šňupáním. Jelikož je dobře rozpustný ve vodě, užívá se i nitroděložně.

V devadesátých letech bylo možné na černém trhu sehnat gram kokainu za 2,5 dolaru. Teď se cena kokainu za gram se pohybuje kolem tří tisíc korun za gram.

1.10 Moravský Krumlov

Moravský Krumlov je město nacházející se v okrese Znojmo, v Jihomoravském kraji. Žije zde okolo 5 700 obyvatel. Město se dělí do 4 částí, a to Moravský Krumlov, MK Polánka, MK Rokytná a MK Rakšice. Skrze město protéká řeka Rokytná a Dobrava. Dalšími vodními plochami jsou Dobřínský potok, Týnský rybník a Vrabčí hájek. Historické jádro se stalo městskou památkovou zónou i přes těžké poškození na konci 2. světové války. Nejvýznamnější je zde zámek, který se stává centrem dění při nemálo akcích, jako jsou třeba festivaly a koncerty. Součástí zámku je také výstava obrazů Alfonse Muchy.

1.11 Střední školy v Moravském Krumlově

V Moravském Krumlově se nachází dvě střední školy., gymnázium a učiliště.

1.11.1 Gymnázium Moravský Krumlov

Gymnázium MK se nachází v centru města Moravský Krumlov. Jedná se o státní školu, za vzdělání se tedy neplatí. Střední škola nabízí šestiletý a čtyřletý obor a vzdělání je ukončeno maturitní zkouškou. Gymnázium nabízí velké množství vzdělávacích předmětů, mezi které se řadí humanitní, přírodovědné, ekonomické i umělecké předměty. Pro rozvíjení studentů je možno se přidat do divadelního kroužku nebo sportovního týmu. Na škole momentálně studuje 328 žáků ve 12 třídách a působí zde 27 učitelů. Ředitelkou gymnázia je Mgr. Dagmar Holá.

1.11.2 Střední škola dopravy a služeb

Střední škola dopravy a služeb (dále SŠDOS) se nachází v centru Moravského Krumlova a sousedí s gymnáziem. Jedná se o státní školu, studium se tedy taktéž neplatí.

Na škole studuje průměrem 500 žáků. Škola nabízí celkem 19 oborů, z toho 4 maturitní obory, 10 oborů ukončeno výučním listem, jeden obor je nástavbový a 4 jsou zkrácené, ukončené výučním listem. Škola se snaží poskytnout studentům co nejvíce praktických zkušeností, proto spolupracuje s řadou firem a institucí nejen v České republice. Studenti tak jezdí na praxe například do Budapeště či Miláně. Pro rozvíjení dovedností je na škole například sportovní tým. Ředitelem učiliště je Ing. Jiří Psota.

2 Praktická část práce

2.1 Cíl výzkumného šetření

Hlavním cílem výzkumného šetření v praktické části bakalářské práce bylo zjistit, jaké je podvědomí a jaké jsou zkušenosti studentů středních škol nacházející se v Moravském Krumlově s návykovými látkami a následné srovnání žáků obou škol.

Cílová skupina

Cílovou skupinou jsou studenti již zmiňovaných dvou středních škol v Moravském Krumlově. Bakalářská práce je zaměřena na studenty středních škol, proto dotazník sbíral odpovědi od studentů 15 let až po ty 19+, jelikož jsou studenti, kteří ročník mohou opakovat nebo jsou v posledním ročníku v tomto věku.

2.2 Stanovení hypotéz

- **Hypotéza H1:** Většina žáků měla zkušenosti s návykovými látkami dříve, než je povoleno zákonem.
- **Hypotéza H2:** V posledních 15 dnech užilo nějakou drogu více než 50 % respondentů.
- **Hypotéza H3:** Informovanost studentů o rizicích užívání drog bude velmi nízká.
- **Hypotéza H4:** Více než polovina respondentů bude řadit marihuanu mezi drogy.
- **Hypotéza H5:** S tvrdými drogami se setkali především studenti SŠDOS.

2.3 Metodika výzkumu

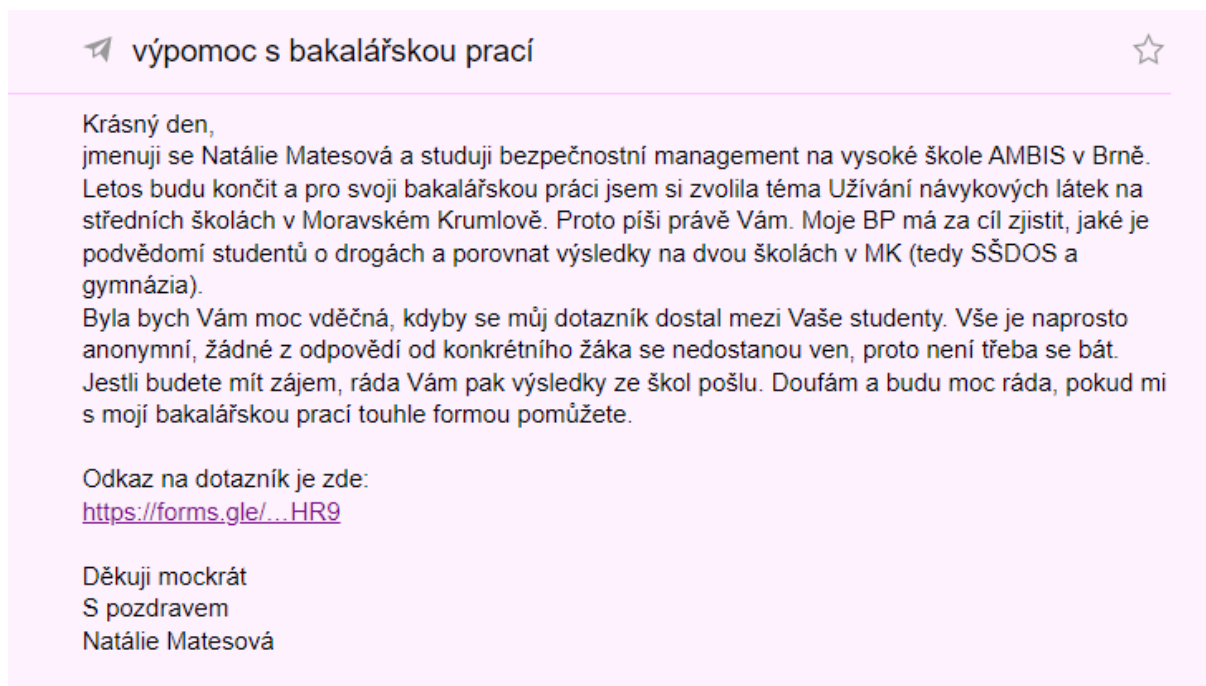
Pro zpracování a sběr dat této problematiky si autor zvolil jednu z nejběžnějších metod výzkumu — dotazník. Ten je nejefektivnější při sběru dat velkého množství osob za krátký čas. Jedná se o zcela anonymní dotazník o čtrnácti otázkách. Dotazník byl psán co nejjednodušším způsobem, aby na otázku byl schopen každý student zmiňovaných škol. Dotazník je vytvořen

neformálně, aby docílil osobnějšího podání otázek a nedal studentům pocit nepříjemného či nebezpečného prostoru pro jejich odpovědi, proto studentům tykal.

Jedná se o kvantitativní způsob výzkumu. Byl zvolen hlavně pro jeho jednoduchost. Jelikož se celá bakalářská práce zabývá tématem mladistvých, je tato metoda pro ně nejjednodušší na pochopení, vyplnění a možné šíření dotazníku dále. Jeho vyplnění zabere pouze pár minut.

Dotazník byl zpracován v aplikaci Google Forms, součástí bylo 14 otázek. První dvě otázky jsou pro rozdělení žáků podle školy a věku. Dalších devět otázek se týká zkušeností studentů s drogami. Takže s jakými návykovými látkami se setkávají, kde a které užívají či neužívají apod. Zbývající tři otázky v dotazníku se týkají pohledu studentů na drogy, přesněji co si o návykových látkách studenti myslí a jak jsou brány z pohledu středoškoláka a osoby při dospívání. Všechny otázky dávají na výběr z uzavřených a polootevřených. Poslední otázka je plně otevřená a dává studentům prostor se vyjádřit k tomu, co od drog po jejich užití očekávají.

Dotazník byl rozeslán formou sociálních sítí a e-mailu. Byl zveřejněn na facebookovém a instagramovém profilu autora práce. Studenti k němu měli volný přístup a případně ho mohli rozeslat mezi známé a přátele. Formou emailu pak autor poslal dotazník ředitelům a zástupcům do škol. Od ředitelky gymnázia se dočkala okamžité odpovědi a spolupráce, od ředitele a zástupců ze školy SŠDOS se však žádné přímé odpovědi nedočkala. Odpovědi byly sbírány od února roku 2023 do března téhož roku.

Obrázek 1: Email odeslaný do škol

Vlastní zpracování

2.4 Výběr respondentů

Výběr byl prováděn na dvou středních školách v Moravském Krumlově, Střední škola dopravy, obchodu a služeb a Gymnázium, mezi studenty od 15 let. Respondenti byli seznámeni s významem dotazníku a byli ubezpečeni o anonymitě celého výzkumu.

Šetření se zúčastnilo 125 žáků obou škol, z toho 83 žáků Gymnázia a 42 žáků SŠDOS. Nejvíce respondentů bylo ve věku 19 a více, přesně 78 (62 %). Nejméně pak ve věku 15-16, přičemž počet respondentů bylo 7. Nízký počet respondentů ve věku 15-16 se dá přiřadit k ostýchavosti studentů vůči tématu.

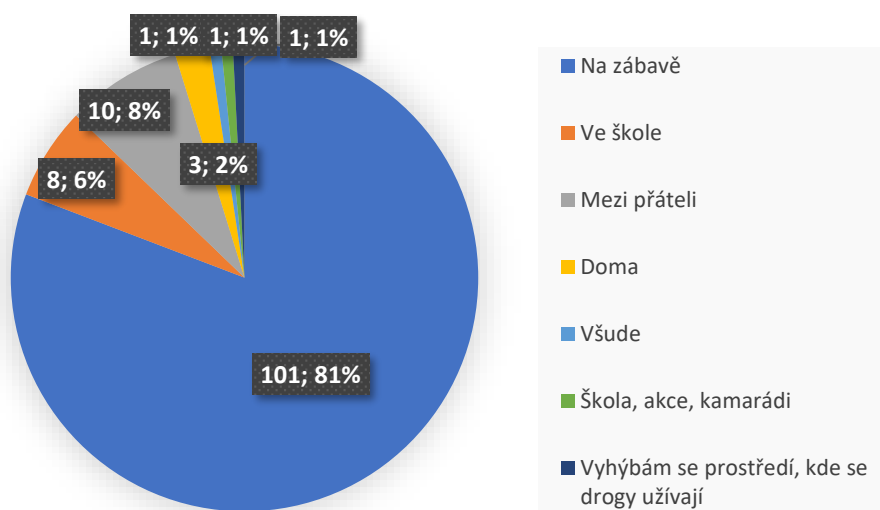
3 Výsledky

3.1 Vyhodnocení dotazníkového šetření

V následující části jsou formou tabulek a grafů zobrazeny odpovědi, ke kterým se autor bakalářské práce řádně vyjádřil.

Otázka č. 1: **V jakém prostředí se nejčastěji s drogami setkáváš?**

Otázka týkající se prostředí, tedy kde se studenti nejčastěji setkávají s drogami. Otázka měla předem předpřipravené konkrétní odpovědi: na zábavě, ve škole, mezi přáteli a doma. Studenti však měli možnost se vyjádřit dle svého a napsat jiné prostředí. Z následného grafu lze lehce poznat nejčastější prostředí drog. Jedná se tedy o zábavy. V Moravském Krumlově se nachází studenty často navštěvovaný disko klub, proto není překvapením, že většina odpovědí, přesněji 81 %, byla právě na zábavě. Jelikož je Moravský Krumlov menší město, v okolí se pořádají různé akce jako jsou plesy, hody, vinobraní, Majáles a další, které jsou velmi často navštěvované převážně mladšími lidmi a studenty, kteří spoustu z vyjmenovaných akcí i pořádají. Tyto akce však často bývají propojené s konzumací alkoholu a návykových látek, což může být velkým lákadlem. Další nejčastější odpověď byla mezi přáteli, třetí nejčastější byla ve škole. Jelikož se návykové látky většinou užívají ve společnosti lidí, téměř všechny odpovědi mohou zahrnovat přátele. Proto je třeba dbát na výběr správných přátel, se kterými se budou studenti cítit v bezpečí. Je velmi důležité, aby byli studenti a dospívající velmi obezřetní a vnímaví a věnovali pozornost svému okolí, aby se vyhnuli nebezpečným situacím.

Graf 1: Prostor, ve kterém se studenti setkávají s drogami

Vlastní zpracování

V následující tabulce pak vidíme porovnání obou škol v této otázce, přičemž velkým rozdílem je počet větší počet studentů ze SŠDOS, kteří se s drogami setkávají i ve škole.

Tabulka 1: Rozdělení studentů škol podle místa setkání s drogami

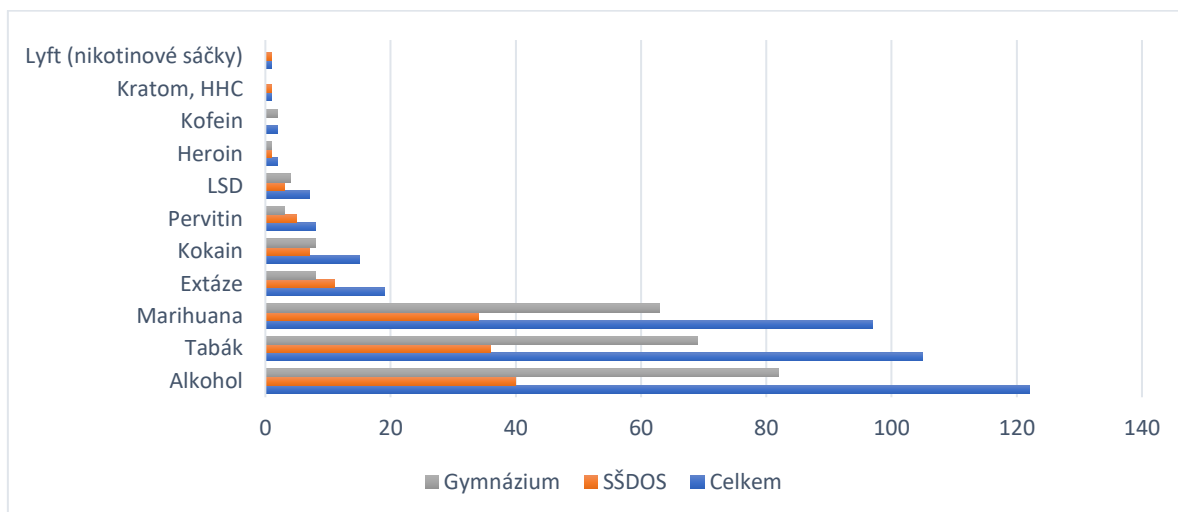
Vlastní zpracování

	Gymnázium	SŠDOS	Celkem
Na zábavě, akci apod.	70	31	81
Mezi přáteli	8	2	10
Ve škole	1	7	8
Doma	2	1	3
Všude	0	1	1
Škola, akce, kamarádi	1	0	1
Vyhýbám se prostředí, kde drogy užívají	1	0	1

Otázka č. 2: S jakými drogami se nejčastěji setkáváš?

V této otázce studenti mohli vybírat z více odpovědí a měla za úkol zjistit, jaké látky jsou studenty středních škol nejčastěji užívané. Nejčastější odpovědí byl alkohol (122), se kterým se setkává drtivá většina respondentů, stejně jak tabák (105) a marihuana (97). Odpovědi naznačují, že pro studenty není těžké sehnat kteroukoli ze zmiňovaných látek, i pokud jim není 18 let. Tyto látky patří mezi měkké drogy a jejich užívání není tak návykové a zdravotně závadné. Proto se jich většina studentů nebojí tolik a tyto látky užívají. Alkohol je v mladším věku poměrně normalizovaný, hojný počet odpovědí tak není velkým překvapením. U tvrdých drog zvítězila extáze (19), kokain (15) a pervitin (8). Tvrdší drogy se naštěstí neobjevovaly tak často. Přesto je to velký počet studentů, kteří tyto látky užívají. Studenti měli možnost napsat i další návykové látky, se kterými se setkávají. Dva žáci tedy zmínili kofein, který mnoho lidí za drogu nebere. Také není tak rozšířený mezi studenty středních škol, proto nebyl ani zahrnut mezi hlavní látky, ze kterých studenti mohli vybírat. Studenti středních škol preferují příjem energie z nápojů spíše formou energy drinků než kávou. Zmíněn byl také kratom, což je sypký prášek, který se nejčastěji míchá s vodou. Je ho vícero druhů, některé zvyšují energii, některé

naopak stimulují a napomáhají uživateli k relaxaci. Ten se poslední dobou rozšířil do škol. Odpověď kratom přišla ze Střední školy dopravy, obchodu a služeb. Mnohými lidmi není považovaná jako droga. Je jednoduchý ke koupi, jelikož se prodává na různých online stránkách jako „barva“. Dalším zmíněným produktem bylo HHC, což je druh kanabinoidu. Posledním zvláště jmenovaným byl dříve Lyft, nyní známé jako Velo. Jedná se o nikotinové sáčky, které si uživatel nechá rozpouštět pod rty a mezi mladistvými jsou velice rozšířené, protože po nich nejsou cítit, tudíž je pro ně jednodušší je užívat i doma nebo ve škole.

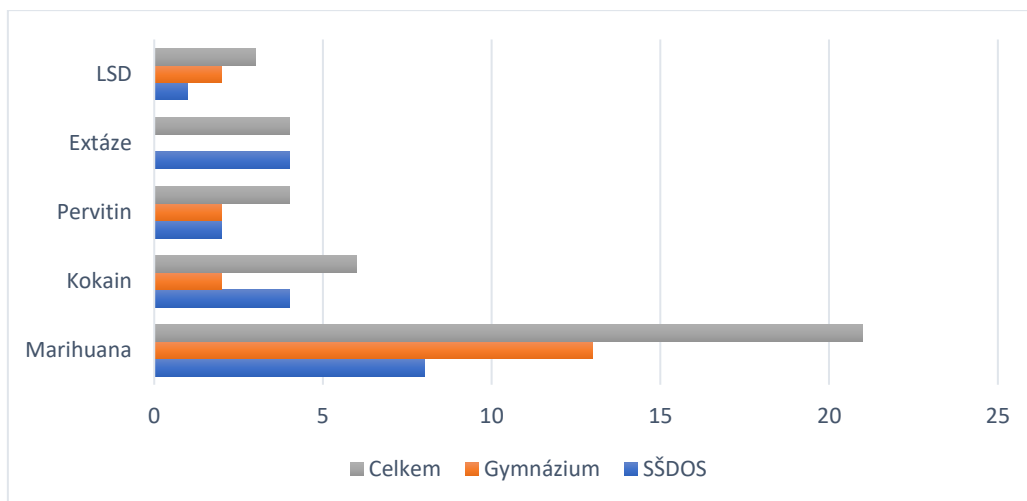

Graf 2: Nejčastější drogy, se kterými se studenti setkávají

Vlastní zpracování

Otázka č.3: Užíváš některé z těchto drog?

V otázce byly vyjmenované časté tvrdé drogy a marihuana. Jejím úkol bylo zjistit, jestli se tyto látky vůbec objevují mezi studenty v takové míře, že se užívají. Přes 80 % studentů žádné z vyjmenovaných látek neužívá. Při užívání byla pak nejčastěji zmiňovaná marihuana (celkem 21 tázaných studentů užívá marihuanu), heroin byl jako jediný bez uživatele. Jeden student SŠDOS zareagoval, že užívá všechny tázané drogy, kromě heroinu a extáze, naopak jeden student gymnázia otevřeně uvedl, že užívá všechny kromě heroinu a extáze. Žádný ze studentů, který odpověděl, že některé z drog užívá, nebyl mladší 17 let. Na SŠDOS byl pouze jeden student ve věku 17-18, který zmiňované drogy užívá, přičemž se jednalo o marihuanu, extázi a kokain. Na gymnázium byli studenti ve věku 17-18 pouze dva, přičemž oba z nich užívají marihuanu, jeden z nich ještě pervitin. Užívání těchto látek je velmi závažné a školy či rodiče by měli zvážit případné řešení tohoto problému.

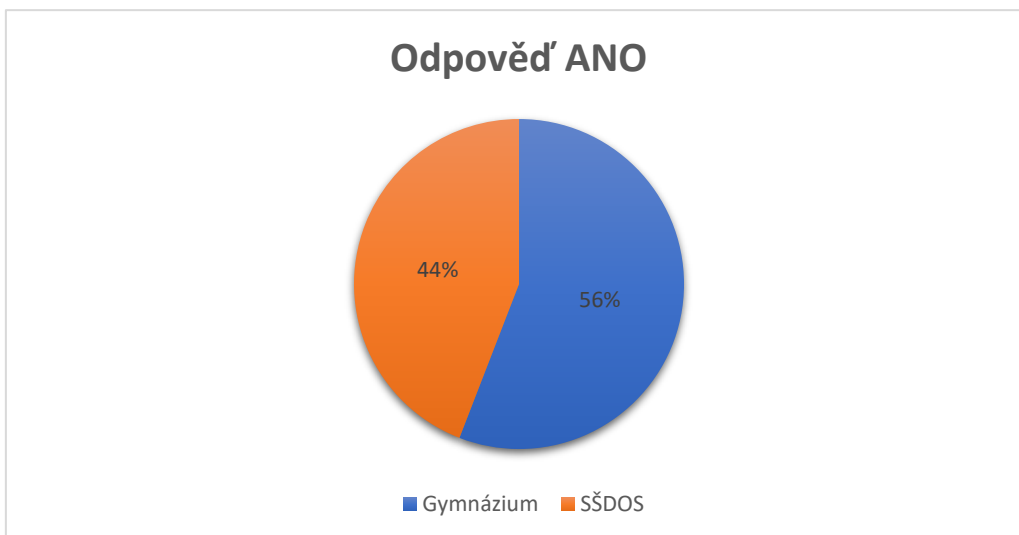

Graf 3: Drogy, která studenti užívají

Vlastní zpracování

Otázka č. 4: Užil/a jsi někdy drogu kvůli tomu, abys unikl/a starostem a trápení?

Tato otázka byla mířena na duševní zdraví studentů a měla zjistit, zda studenti návykové látky užívají, aby si ulevili od problémů a na chvíli před nimi utekli. Skoro 73 % studentů se neuchýlilo k drogám, aby unikli starostem a trápení. 34 studentů bylo vnitřně donuceno některou z drog užít k tomu, aby si odlehčili starosti. V této části bylo velké věkové rozpětí, jelikož každá odpověď měla různé věkové zastoupení a věkový rozdíl tak nehrál roli při rozhodování, zdali problém řešit drogou či nikoli. Dva žáci ve věku 15-16 z obou škol svůj problém řešili drogou. Ve věku 17-18 to bylo žáků 10. Zbytek byli studenti ve věku 19 a více. Bohužel však nezjistíme, v kterém věku starší studenti utíkali před svými starostmi formou drog, takže věkové zastoupení může být vyšší. Duševní zdraví je stejně důležité jako fyzické. Je proto velice důležité, aby studenti dbali na své psychické zdraví anebo některé věci nebrali tak vážně. 34 studentů ze 125 je totiž velké množství. Dospívající se však na starosti dívají jinak a to, co by dospělému jako problém nepřišlo, by mohlo dospívajícímu připadat jako konec světa. Studenti by tak měli mít k dispozici školní psychology nebo poradce, kteří jim mohou pomoci najít způsob řešení problému nebo najít jiný způsob, jak se s problémy vyrovnat, pokud se s ním nechtějí svěřit doma. Primární je mít prostředí, ve kterém se budou studenti cítit bezpečně a nebudou mít strach o svých problémech mluvit.

Graf 4: Procenta studentů škol, kteří užíli drogy kvůli starostem

Vlastní zpracování

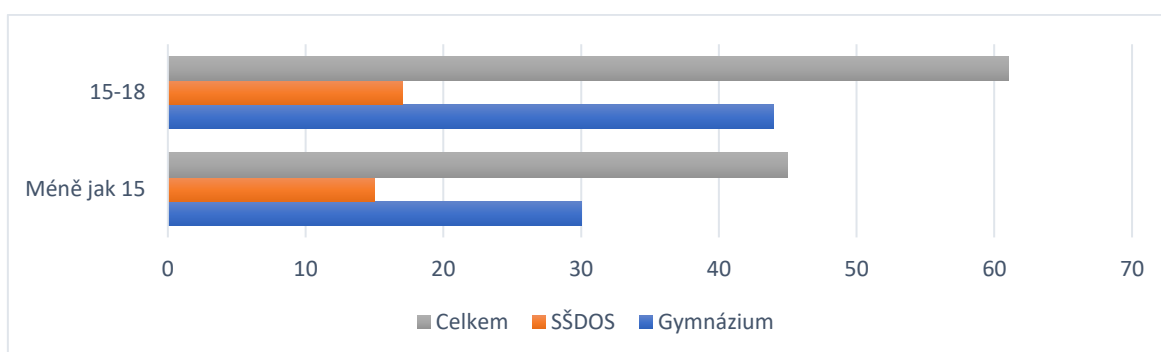
Otázka č. 5: Požil/a jsi v posledních 15 dnech nějakou drogu? (Drogou se myslí i tabákové výrobky, alkohol apod.)

Více než 70 % (94) všech studentů se přiznalo, že v posledních 15 dnech při vyplňování dotazníku užilo některou ze zmiňovaných drog. Na denní bázi se pravděpodobně setkávají hlavně s tabákem a jeho výrobky, jelikož je mohou užívat i před školou, po cestě domů apod. aniž by užívání výrazným způsobem změnilo psychický stav, jako je to u ostatních drog. O víkendech je pak předpokladem, že se může jednat hlavně o alkohol, ale i o další látky. Většinou se jednalo o studenty 17+, studenti 15-16 byli pouze dva. Při poměru odpovědí studentů se jedná o velice podobný výsledek, když se vezme v potaz, že studentů gymnázia bylo 2x více. Studenti tedy konzumují návykové látky minimálně jednou za 15 dní. Nutno podotknout, že i když se může jednat o jednoduše dostupné látky, mohou mít v takto mladém věku vážné následky na zdraví. Důležitá je prevence drog, o které by se mělo mluvit jak ve školách, tak doma a zabránit nebo omezit tak mladistvým časté nebo pravidelné užívání, aby se studenti vyhnuli případným následkům. Bohužel si velké množství mladistvých myslí, že tyto látky potřebují k tomu, aby se zabavili a že bez nich nemá cenu se s přáteli venku či na zábavách setkávat. Proto by bylo dobré si najít alternativní způsoby zábavy.

Otázka č. 6: V kolika letech jsi poprvé drogu zkusil/a?

Necelých 50 % studentů některou z návykových látek užilo ve věku 15-18 let. 36 % žáků mělo s drogami zkušenost již v nižším jak v 15 roku života. Jelikož je alkohol a tabák povolen od 18

let, další drogy jsou zakázané, je překvapivé, jak velké množství mladých lidí se může snadno k některé z těchto látek dostat. Jedná se totiž o 106 žáků ze 125, kteří tyto látky vědomě užívali nelegálně. 12 žáků drogu nikdy nezkusilo, přičemž se jednalo o 6 žáků gymnázia a o 6 žáků SŠDOS, kdy věk odpovídajících studentů ze SŠDOS byl většinou 19+, naopak věk studentů gymnázia byl rovnoměrně rozdělen po 3 věkových kategoriích, tedy 15-16 let, 17-18 let a 19+. Je poměrně znepokojující, v jak nízkém věku se studenti dostávají k návykovým látkám. Může to mít negativní dopad na jejich zdraví a budoucnost. Opět by byla nápomocná protidrogová prevence, aby se procento užívání mladších dětí snížilo.

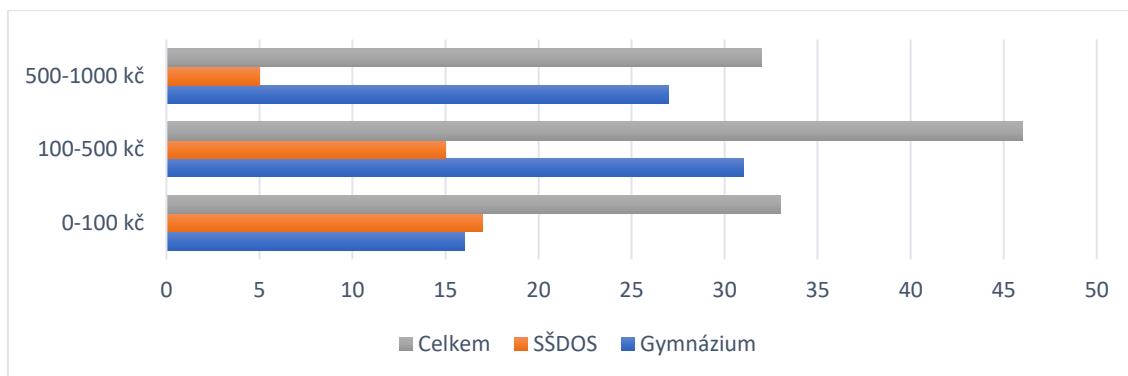

Graf 5: Věk, ve kterém studenti poprvé užívali drogu

Vlastní zpracování

Otázka č. 7: Jaký největší obnos jsi za drogy v JEDNOM DNI utratil/a?

Odpovědi u otázky byly různé. Pouze jeden student utratil více jak 5 tisíc korun. Jednalo se o studenta gymnázia ve věku 17-18 let. Žáků, kteří utratili více jak 1 tisíc korun v jednom dni za návykové látky, bylo 13. Z gymnázia jich bylo 8, všem respondentům je 19 a více, kromě jednoho, který je ve věku 17-18. Ze SŠDOS bylo žáků 5 a taktéž pouze jeden student je ve věku 17-18 let, zbytek je ve věku 19+. Věk tedy nehraje takovou roli v tom, jaké množství peněz je schopna mladistvá osoba utratit za návykové látky. Ovšem jde vidět, že žáci mladšího věku než 17 nemají takové prostředky. Utrácení velkého množství peněz za návykové látky může mít nepříjemný dopad na finanční situaci studentů nebo rodičů, kteří svým dětem poskytují kapesné, ze kterého si pak děti kupují, co jim přijde za vhodné. Většina respondentů odpovídající v této otázce byla ve věku, kdy si je schopna peníze si vydělat sama. Tyto peníze se však dají využít jinak a lépe, například pro svůj seberozvoj. Je proto důležité děti učit finanční gramotnosti.

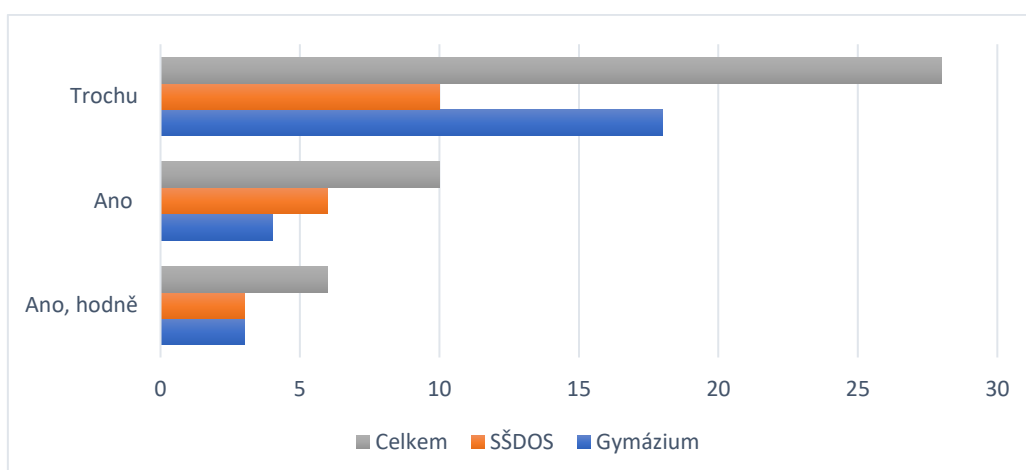

Graf 6: Cena, kterou studenti za jeden den utratili za drogy nejvíce

Vlastní zpracování

Otázka č. 8: Máš pocit, že Ti užívání některé, z již zmiňovaných drog omezily/změnily život?

Více než 64 % studentů nemá pocit, že jakékoli užívání návykových látek mělo nějaký vliv na jejich život, což může znamenat, že neužívají tyto látky v tak velké míře, aby jim jakkoli ovlivnil jejich život nebo si naopak změnu ani uvědomovat nemusí. Naopak studenti, kterým se život užíváním změnil, si změnu převážně plně uvědomují. Většinou se jedná o ty studenty, kteří v otázce 4 odpovídali, že využili návykové látky jako pomocníka při řešení jejich problémů. I když většina respondentů necítí, že by užívání návykových látek mělo vliv na jejich život, není jisto, že je riziko užívání malé či zanedbatelné. I malé množství může mít negativní vliv a dopad na zdraví. Mohou to být i dopady mimo zdraví, kterých si nemusí povšimnout, jako je zhoršení známek ve škole či chování.

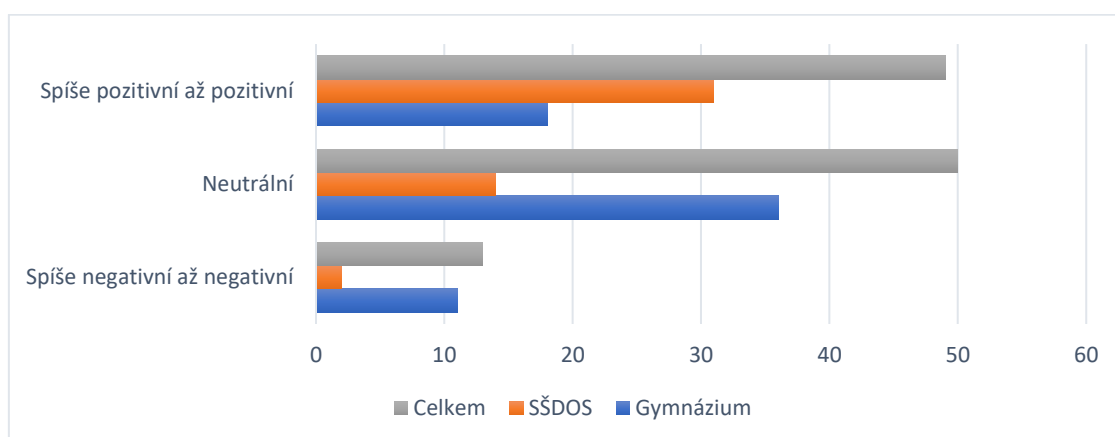
Graf 7: Jakým studentům užívání drog změnilo život

Vlastní zpracování

Při bližším prostudování tabulky si můžeme povšimnout, že i při polovičním počtu studentů ze SŠDOS se jedná o poměrně podobné výsledky s gymnáziem.

Otázka č. 9: Jestli jsi některou ze zmiňovaných látek použil, jakou jsi s nimi měl/a zkušenost?

Otázka byla dobrovolná, nebylo nutno odpovědět pro pokračování k další otázce dotazníku, avšak 112 studentů ze 125 se na ni rozhodlo odpovědět. Otázka navazuje na předchozí otázku číslo 8 a částečně mohla vysvětlit, proč většina studentů cítí, že užívání návykových látek nemění jejich životy. Z více jak 43 % studentů s drogami mělo pozitivní nebo spíše pozitivní zkušenosti. Téměř 45 % mělo neutrální zkušenost. Bohužel, našlo se 13 jedinců, kteří měli opačné, tedy negativní nebo spíše negativní zkušenosti. Zajímavé je, že pouze studenti gymnázia měli zkušenost, kterou označili jako „spíše negativní“. Žáci byli různých věkových kategorií, přičemž pouze jeden z jich v předchozí odpovědi označil, že mu užívání ovlivnilo život. Všichni studenti, kteří se vyjádřili, že jejich zkušenost byla negativní, však nemají pocit, že by tato zkušenost nějak zasáhla jejich další kroky životní kroky. Na druhé straně skoro polovina studentů, přesněji 25 studentů z 49, která odpověděla, že jejich zkušenost byla pozitivní nebo spíše pozitivní, v předchozí otázce uvedla, že jejich život nějakou změnou prošel. Při pohledu na tabulku je zřejmé, že studenti SŠDOS mají minimální negativní zkušenosti s užíváním. Ačkoliv se většina studentů setkala s pozitivními nebo neutrálními zkušenostmi, nemusí to jistě znamenat, že toto užívání nemělo dopad na život ostatních nebo na jejich vlastní.

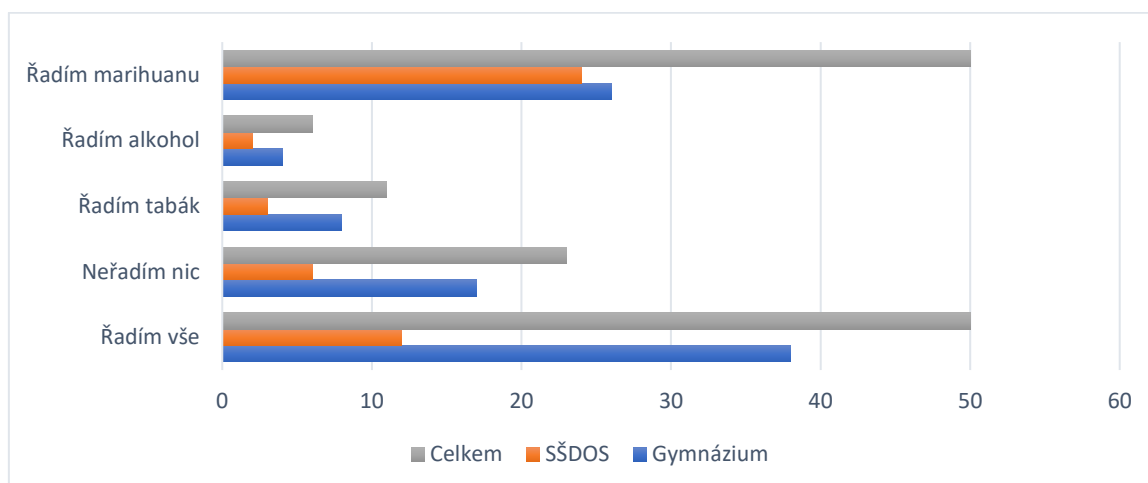
Graf 8: Jakou zkušenost měli studenti s drogami

Vlastní zpracování

Otázka č. 10: **Řadíš mezi drogy tabákové výrobky, alkohol nebo marihuanu?**

Otázka měla za úkol zjistit, zda studenti marihuanu označují jako drogu nebo se již normalizovala do takové fáze, že je brána studenty stejně jako alkohol či tabák, drogy, které se od 18 věku mohou užívat. Dalším úkol bylo se dozvědět, jestli je alkohol a tabák brán jako droga. 40 % žáků označilo, že mezi drogy řadí všechny tyto látky, více jak 18 % naopak nepovažuje za drogy ani jednu z nich. 40 % žáků pak označilo, že řadí marihuanu mezi drogy. Tabák a alkohol byl vybrán pouze pár žáky, alkohol tedy označilo 6 žáků, tabák 11. Zajímavé je tedy vidět, že velké množství studentů tyto látky považuje za drogy, stejně je však užívají. Je to pravděpodobně dáno tím, že alkohol a tabák jsou pouze věkově omezeny, přičemž marihuana je zakázaná. Je tedy zřejmé, že mezi studenty jsou různé názory na rozdělení těchto návykových látek. Přesto je zajímavé vidět, že i přesto, že studenti látky označili jako drogy, nemají problém s jejich užíváním.

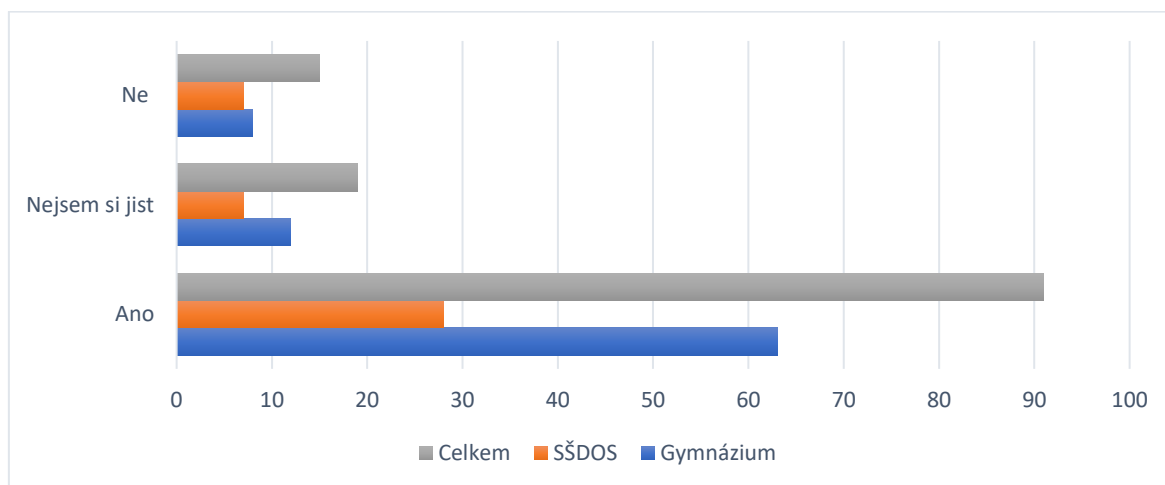
Graf 9: Které látky studenti řadí mezi drogy

Vlastní zpracování

Otázka č. 11: **By/al jsi ve škole informován/a o rizicích užívání drog?**

Zadání této otázky mělo preventivní charakter. K mému potěšení bylo více než 70 % studentů ve škole zcela informováno o rizicích, které jsou s užíváním drog spojené. Jelikož je prevence důležitá, je pravidelné informování studentů na místě. 15 žáků, kteří označili, že informování nebyli a 19, kteří si nejsou jisti, by měli být seznámeni a informováni více. Nevíme bohužel, jak často jsou v těchto školách studenti informováni o užívání drog, ale minimálně jednou za půl roku by to bylo vhodné vzhledem k absenci některých žáků na těchto přednáškách či

seminářích, hodinách. Stále tedy existuje určitá skupina studentů, co nemusí být seznámeni s potenciálními riziky a nebezpečím spojené s užíváním.

Graf 10: Informovanost studentů o rizicích užívání drog

Vlastní zpracování

Otázka č. 12: Co po užití drogy očekáváš? Př. Pocit uvolnění, zvýšení sebevědomí, strach apod.

Poslední otázka z dotazníku byla otevřená a dala tak možnost studentům se vyjádřit k jejich pocitům, které vnímají, jestliže drogu užijí. Studenti se vyjadřovali různě. Více než 50 studentů uvedlo pocit uvolnění jako jeden z výsledků a důležitých aspektů užití drogy. S požitím drogy některým žákům narůstá sebevědomí a pocit nepřemožitelnosti. Velké množství studentů díky drogám utíká z reality, což může vést ke vzniku závislosti. Rozmohl se i pocit, že se bez jejich vlivů nejsou schopni bavit ve společnosti. Většina odpovědí byla v pozitivní vlně a drogy užívají ke zlepšení jejich psychického či fyzického stav nebo pro léčení traumat. Některé odpovědi byly značně znepokojivé a vyžadovaly by odbornou pomoc. Jedna z nejvíce závažných odpovědí byla z řad studentů gymnázia, při které se student ze svých pocitů vyjádřil tak, že by bez užívání LSD spáchal sebevraždu. Strach, bezmoc, deprese, agresivita, nekontrolovatelnost, otupělost, následná nevolnost. I tyto negativní emoce a pocity se nejednou opakovaly a poukazují na fakt, že každá pozitivní stránka užití má i svoji negativní a není dobré se na drogy dívat jen z té dobré stránky. Užívání ve velkém měřítku je smrtelně nebezpečné a určitě není vhodné pro řešení problémů a vnitřních konfliktů, které by se měly řešit minimálně s rodiči. Užívání návykových látek sebou nese rizika a dopady na zdraví a psychiku. Může způsobit závislost a ačkoliv se může zdát, že užívání je přínosné, nakonec může způsobit velké množství problémů.

3.2 Vyhodnocení hypotéz

V následující části budou na základě dotazníkového šetření zodpovězeny a vyhodnoceny předem stanovené hypotézy.

Hypotéza č. 1: Většina žáků měla zkušenosti s návykovými látkami dříve, než je povoleno zákonem.

Vyhodnocení: K vyhodnocení této výzkumné otázky byla použita dotazníková otázka č. 6. Ze 125 studentů odpovědělo 45, že jejich první zkušenost byla ve věku menším než 15. 61 studentů uvedlo jejich zkušenost ve věkové hranici 15-18, což je stále nezákonné nebo na hranici zákona. Jedná se tedy dohromady o 106 studentů, což je drtivá většina dotazovaných.

Výsledek: Hypotéza se jednoznačně potvrdila.

Hypotéza č. 2: V posledních 15 dnech užilo nějakou drogu více než 50 % respondentů.

Vyhodnocení: Pro zhodnocení hypotézy bylo nutné použít otázku č. 5 z dotazníkového průzkumu. Ze 125 respondentů odpovědělo více jak 75% kladně. Přesněji se jednalo o 94 studentů, kteří potvrdili, že v posledních 15 dnech některou z návykových látek užilo.

Výsledek: Hypotéza byla potvrzena.

Hypotéza č. 3: Informovanost studentů o rizicích užívání drog bude velmi nízká.

Vyhodnocení: Pro vyhodnocení hypotézy byla za potřebí otázka č. 11 z dotazníkového šetření. 34/125 nebylo nebo si není jisto, že by bylo informováno o rizicích spojené s užíváním drog. Mohou to být však ti studenti, kteří během podobné přednášky chyběli. Jde tedy o 91 studentů, tedy více jak 2/3, kteří jsou si jisti, že informovaní jsou, a tudíž se i s nějakou formou přednášky či výuky o drogách dostatečně připravili na možná rizika.

Výsledek: Hypotéza se nepotvrdila.

Hypotéza č. 4: Více než polovina respondentů bude řadit marihuanu mezi drogy.

Vyhodnocení: Hodnocení hypotézy bylo podmíněno otázkou č. 10 z dotazníku. Studenty ve zmiňované otázce vybírali, zdali řadí tabák, alkohol nebo marihuanu mezi drogy. Pouze marihuanu jako takovou zařadilo mezi drogy 50 studentů. Kategorii „řadím vše“, do které patří všechny zmiňované látky, vybralo také 50 studentů. Jedná se tedy o 100/125 studentů, kteří řadí marihuanu mezi drogy.

Výsledek: Hypotéza byla potvrzena.

Hypotéza č. 5: S tvrdými drogami se setkali především studenti SŠDOS.

Vyhodnocení: Pro posouzení hypotézy bylo klíčové, aby byla zodpovězena otázka č. 3 v dotazníkovém šetření. Hypotéza byla stanovena na předsudcích obyvatel Moravského Krumlova. Škola je totiž brána jako „ta horší“ a na studenty gymnázia a SŠDOS se nedívají stejně. Ovšem z otázky číslo 3 se na první pohled může zdát, že jsou poměry obou škol poměrně vyrovnané. Nesmíme ale zapomínat na fakt, že studentů ze SŠDOS bylo o polovinu méně. Dá se předpokládat, že studenti SŠDOS, kteří na dotazník neodpovídali, mají převážně podobný životní styl a odpovídali by podobně, jako studenti, kteří dotazník vyplnili. Proto mají studenti SŠDOS s největší pravděpodobností zkušenosti s tvrdými drogami větší než studenti gymnázia.

Výsledek: Hypotéza byla částečně potvrzena.

Závěr

Autorka bakalářské práce s názvem „Užívání návykových látek na středních školách v Moravském Krumlově“ psala o užívání drog na středních školách v okolí jejího bydliště. Jelikož se jedná pouze o dvě střední školy, Gymnázium Moravský Krumlov a Střední škola dopravy, obchodu a služeb, přičemž na jedné z nich sama čtyři roky studovala, poměrně dobře zná studenty, kteří se následně zúčastnili výzkumného šetření. Hlavním cílem bylo zjistit, jaké je podvědomí a jaké jsou zkušenosti studentů s návykovými látkami a následně porovnat výsledky z výzkumného šetření z obou škol.

Téma této bakalářské práce bylo vybráno z důvodu zajímavosti tématu, jelikož je porovnávání zmiňovaných škol u tohoto tématu velmi časté, hlavně kvůli předsudkům obyvatel města Moravský Krumlov a okolních měst a vesnic. O Střední škole dopravy, obchodu a služeb se totiž mluví jako o té horší. Obě školy jsou účelově odlišné, jelikož jedna z nich je učiliště a druhá gymnázium. Obě se však snaží dát studentům vše potřebné do života nebo do dalšího případného studia. Dalším důvodem bylo poukázat na problematiku návykových látek jako takovou, související s mnoha různými pozitivy i negativy.

Bakalářská práce se dělila na dvě části, a to na teoretickou a praktickou.

Problematika užívání drog je velmi rozsáhlá a náročná, proto v teoretické části bakalářské práce byly podzdvíženy různé aspekty spíše obecněji. V práci je kapitola, která se věnuje obecně návykovým látkám, jejich rozdělení, konkrétní druhy a jejich účinky. Důležité bylo také zmínit drogy a zdraví. Takže nejen onemocnění spojená s drogami, která jsou jak fyzická, tak i psychická, ale také užití některých drog ve zdravotnictví. Byla zodpovězena otázka proč lidé berou drogy, která se zaměřila převážně na problémy ve školství. Na tuto část pak navazuje velmi důležitý aspekt, kterým je protidrogová prevence. Jelikož je protidrogová prevence velmi důležitá v životech všech, je důležité i pravidelné vzdělávání studentů, rodičů a pedagogů v této oblasti. Jsou to právě rodiče a pedagogové, kteří mají na studenty velký vliv a jsou u jejich dospívání, měli by proto klást velký důraz na nebezpečí spojené s návykovými látkami a děti dostatečně informovat. Děti dospívajícího věku jsou totiž velmi ovlivnitelní a je pouze na rodičích a pedagozích, kterým směrem se budou studenty snažit popohnat.

Zmíněná byla taktéž legislativa, jelikož je většina studentů středních škol stále pod zákonem a stahují se na ně odlišná práva. Bývají to většinou studenti posledních ročníků, kteří jsou starší 18 let a jsou za sebe plně trestně odpovědní, tudíž i celá legislativa je pro ně jiná.

Praktická část se zaměřovala na porovnávání výsledků z výzkumného šetření, které bylo rozesláno mezi studenty škol formou dotazníku a mělo za cíl získat informace o znalostech a zkušenostech studentů s návykovými látkami. Při vytváření dotazníku byly důležité hlavní dvě otázky, a to jaké mají studenti zkušenosti s drogami a jaké je jejich podvědomí. Bylo zjištěno, že ač jsou obě školy účelově odlišné, jelikož jedna z nich je gymnázium a druhá je učiliště, jejich studenti jsou pořád stejní dospívající, kteří zkoušejí a objevují různé nové věci, bohužel i různé druhy návykových látek, a to mnohdy i ve velkém. Nejrozšířenějšími drogami však nadále zůstává alkohol a tabák, ke kterým se přidává i marihuana.

Stanoveno bylo 5 hypotéz, které se vztahovaly k tématu, kdy většina z nich byla potvrzena. Celkový cíl práce, který byl převážně o porovnání obou škol, byl splněn.

Práce tedy potvrdila, že je problematika návykových látek stále velmi aktuálním a řešeným tématem a je třeba o něm otevřeně mluvit. Objevují se nové drogy a další způsoby užívání. Děti jsou zvědavé, a i přes varování a různé druhy prevence mají sklony tyto látky zkoušet, proto je takřka nemožné plně zamezit užívání v mladém věku.

Je to tedy na každém z nás, jak chceme ovlivnit lidi a převážně děti v našem okruhu a jakou stopu tím uděláme.

Seznam použité literatury

KNIŽNÍ ZDROJE

- Americká psychiatrická asociace. Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders. 5th ed. Washington, DC: American Psychiatric Association, 2013. ISBN 978-0-89042-555-8.
- Dreher, Jan. *Psychofarmakoterapie: stručně, jasně, přehledně*. Přeložil Leoš Landa. Praha: Grada Publishing, 2017. ISBN 978-80-271-0133-7.
- Ganeri, Anita. *Drogy: od extáze k agonii*. Praha: Amulet, 2001. Alfabet. ISBN 80- 862-9970-8
- Hajný, Martin. *O rodičích, dětech a drogách*. Praha: Grada, 2001. Pro rodiče. ISBN 80-247-0135-9.
- Kalina, Kamil, David Adameček, Ivana Bartošíková, David Bayer a Pavel Bém. *Drogy a drogové závislosti 1: mezioborový přístup*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. Monografie. ISBN 80-86734-05-6.
- Nožina, Miroslav a Miloš Vaněček. *Mandragora, morfin, kokain: drogový problém v českých zemích v dobách habsburské monarchie a v předválečném Československu*. Praha: KLP, 2009. ISBN 978-80-86791-60-9.
- Pešek, Roman, Andrea Veselá Vondrášková a Ondřej Veselý. *Drogová závislost, aneb, Rychlý běh po krátké trati: poradenská příručka pro děti, dospívající a jejich rodiče*. Písek: Arkáda - sociálně psychologické centrum, c2007. ISBN 978-80-239-9405-6.
- Presl, Jiří. *Drogová závislost: Může být ohroženo i Vaše dítě?*. Praha: Maxdorf, 1994. Medica. ISBN 80-85800-18-7.

ONLINE ZDROJE

- Barclay, Will. Recent Synthetic Drug Outbreak Once Again Points to Need to Strengthen Laws. *Business Journal (Central New York)* [online]. 2016, 30(31), 8-8 [cit. 2017-04-19]. ISSN 10503005.
- Bezpečná plzeň. Protidrogová prevence [online]. Dostupné z: <https://www.bezpecnaplzen.eu/projekty/protidrogova-prevence/protidrogova-prevence-1.aspx> [cit. 2023-02-20].

- Boyle, P. (2018). Psychedelic medicine: a re-emerging therapeutic paradigm. *Canadian Medical Association Journal*, 190(20), E606-E607.
- Carhart-Harris, R. L., & Goodwin, G. M. (2017). The therapeutic potential of psychedelic drugs: past, present and future. *Neuropsychopharmacology*, 42(11), 2105-2113.
- Carmona, Melissa. Drug Use in High School. The Recovery Village [online]. 2022 [cit. 2023-02-20]. Dostupné z: <https://www.therecoveryvillage.com/teen-addiction/drug/high-school-drug-use/>
- Evropské monitorovací středisko pro drogy a drogovou závislost. (2019). Drogy a drogová závislost v Evropě. Získáno z https://www.emcdda.europa.eu/system/files/publications/11364/20192824_TD011934_3ENN_PDF.pdf
- Grob, C. S., Danforth, A. L., Chopra, G. S., Hagerty, M. C., McKay, C. R., Halberstadt, A. L., ... & Greer, G. R. (2011). Pilot study of psilocybin treatment for anxiety in patients with advanced-stage cancer. *Archives of general psychiatry*, 68(1), 71-78.
- Kraehenmann, R., Schmidt, A., Friston, K., Preller, K. H., Seifritz, E., & Vollenweider, F. X. (2016). The mixed serotonin receptor agonist psilocybin reduces threat-induced modulation of amygdala connectivity. *NeuroImage: Clinical*, 11, 53-60.
- Mezinárodní klasifikace nemocí: mezinárodní statistická klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů ve znění desáté decenální revize MKN-10. 1. vydání. Praha: ÚZIS – Ústav zdravotnických informací a statistiky, 1992, 646 stran; ISBN 80-7046-166-5.
- Pervitin (metamfetamin). In: Prev-Centrum.cz [online]., 2017 [cit. 2022-11-25]. Dostupné z <https://www.prevcentrum.cz/informace-o-drogach/pervitin/>
- Sociální souvislosti užívání drog a resocializace uživatelů drog. In: Drogy-info.cz [online]. Praha: Úřad vlády ČR, 2015 [cit. 2022-11-26]. Dostupné z: <https://www.drogy-info.cz/temata/soci%C3%A1ln%C3%AD-souvislosti-u%C5%BE%C3%ADv%C3%A1n%C3%AD-drog-a-resocializace-u%C5%BEivatel%C5%AF-drog>.

- Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2014. In: Drogyinfo.cz [online]. 2015 [cit. 2022-11-25]. Dostupné z: <https://www.drogyinfo.cz/publikace/vyrocní-zpravy/vyrocní-zprava-o-stavu-ve-vecech-drog-v-ceske-republicev-roce-2014/>
- Základní dělení drog. In: Biotox.cz [online]. 2015 [cit. 2022-11-24]. Dostupné z: <http://www.biotox.cz/enpsyro/pj3oroz.html>

PERIODICKÉ PUBLIKACE

- Marmora, L., Hecht, M. L., & Elek, E. (2015). Effects of a school-based drug prevention program: Mediation analysis. *Journal of drug education*, 45(1), 20-37.

ZÁKONY

- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2023 [cit. 20. 4. 2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>
- Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže). In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2023 [cit. 20. 4. 2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-218>
- Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2023 [cit. 20. 4. 2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-167>

Seznam zkratk, obrázků, tabulek apod.

Veškeré grafy, obrázky a tabulky byly vytvořeny autorem bakalářské práce.

Seznam grafů:

Graf 1: Prostředí, ve kterém se studenti setkávají s drogami	33
Graf 2: Nejčastější drogy, se kterými se studenti setkávají	35
Graf 3: Drogy, která studenti užívají	36
Graf 4: Procenta studentů škol, kteří užili drogy kvůli starostem	37
Graf 5: Věk, ve kterém studenti poprvé užili drogu	38
Graf 6: Cena, kterou studenti za jeden den utratili za drogy nejvíce.....	39
Graf 7: Jakým studentům užívání drog změnilo život.....	39
Graf 8: Jakou zkušenost měli studenti s drogami	40
Graf 9: Které látky studenti řadí mezi drogy	41
Graf 10: Informovanost studentů o rizicích užívání drog.....	42

Seznam obrázků:

Obrázek 1: Email odeslaný do škol	31
---	----

Seznam tabulek:

Tabulka 1: Rozdělení studentů škol podle místa setkání s drogami.....	34
---	----

Přílohy

Příloha 1

Dotazník pro studenty středních škol

Ahoj!

Pro svoji bakalářskou práci jsem si vybrala téma Užívání návykových látek na středních školách v MK. Proto Tě prosím, abys mi vyplnil/a rychlý dotazník, moc mi to pomůže.

Vše je naprosto anonymní, nemusíš se bát, že se Tvé konkrétní odpovědi dostanou ven.

Děkuji

1. Na kterou střední školu chodíte?
  - a. Gymnázium MK
  - b. SŠDO

2. Kolik vám je let?
  - a. 15-16
  - b. 17-18
  - c. 19 a více

3. V jakém prostředí se nejčastěji setkáváte s drogami?
  - a. Ve škole
  - b. Na zábavě
  - c. Mezi přáteli
  - d. Doma
  - e. Jinde...

4. S jakými drogami se nejčastěji setkáváte?
  - a. Alkohol
  - b. Tabák
  - c. Marihuana
  - d. Pervitin
  - e. Extáze
  - f. Kokain
  - g. LSD
  - h. Heroin
  - i. Jiné...

5. Užíváte některé z těchto drog?
  - a. Marihuana
  - b. Pervitin
  - c. Extáze
  - d. Kokain
  - e. LSD
  - f. Heroin
  - g. Neužívám

6. Užil/a jste již někdy drogu kvůli tomu, abyste unikl/a starostem a trápení?
  - a. Ano
  - b. Ne

7. Požil/a jste v posledních 30 dnech některou z drog? (Drogou se myslí i tabákové výrobky, alkohol apod.)
  - a. Ano
  - b. Ne

8. V kolika letech jste poprvé drogu zkusil/a?
  - a. Méně jak 15
  - b. 15-18
  - c. Více jak 18
  - d. Nikdy jsem neužil/a

9. Jaký největší obnos peněz jste za drogy utratil/a v jednom dni?
  - a. 0-100
  - b. 100-500
  - c. 500-1000
  - d. Více jak 1000
  - e. Více jak 5000

10. Máte pocit, že vám užívání některé z již zmiňovaných látek omezily/změnily život?
  - a. Ano, hodně
  - b. Ano
  - c. Trochu
  - d. Ne

11. Jestli jste některou ze zmiňovaných látek požili, jakou jste s nimi měli zkušenost?
  - a. Pozitivní
  - b. Spíše pozitivní
  - c. Neutrální
  - d. Spíše negativní
  - e. Negativní

12. Řadíte mezi drogy tabákové výrobky, alkohol nebo marihuanu?
  - a. Řadím vše
  - b. Neřadím nic
  - c. Řadím tabák
  - d. Řadím alkohol
  - e. Řadím marihuanu

13. Byli jste ve škole informováni o rizicích užívání drog?
  - a. Ano
  - b. Ne
  - c. Nejsem si jist

14. Co po užití drogy očekáváte?
Např.pocit uvolnění, zvýšení sebevědomí, strach, deprese apod.
Otevřená otázka